Mgr. Petra Pšeničková, DiS.,
speciální pedagog

Rozvíjejme děti v řeči, percepcích, motorice, orientaci i předmatematice již (a nejen) v MŠ

Přednášející

Mgr. Petra Pšeničková, DiS., speciální pedagog
psenickova.petra@centrum.cz

- lektorka kurzů pro předškoláky a děti s odkladem školní docházky
- poradenství pro předškoláky a jejich rodiče, posuzování školní zralosti
- lektorská a poradenská činnost pro pedagogy, autorka článků
- absolventka magisterského studia speciální pedagogiky na PedfUK v Praze
- 9 let praxe v oblasti speciální pedagogiky, z toho 5 let v poradenství

Co se na webináři dozvíte?

- Jak rozvíjet kognitivní (poznávací) funkce jako předpoklad naučit se čtení, psaní a počítání.
- Jak na tématech OVOCE a ZELENINA; ZVÍŘATA s předškoláky rozvíjet sluchové a zrakové vnímání, řeč, orientaci, předmatematické dovednosti a grafomotoriku.
- A to formou prezentace s minimem textu ve prospěch nafocených aktivit.
- Nabídnu vám také ukázku pracovních listů, kterými můžete aktivity doplnit ať už ve školkovém/školním prostředí nebo formou domácího procvičování.
- Diskuze, výměna zkušeností.
- Tipy na výrobu pomůcek, které si snadno můžete doma vyrobit bez zbytečných nákladů.

Které oblasti sledujeme při posuzování školní zralosti?

- tělesný (somatický) vývoj a zdravotní stav
- úroveň vyspělosti poznávacích (kognitivních) funkcí
- úroveň práceschopnosti (pracovní předpoklady, návyky)
- úroveň zralosti osobnosti (emocionálně – sociální)

Poznávací (kognitivní) funkce
Co rozvíjet?

- sluchové vnímání
- zrakové vnímání
- hrubou motoriku, jemnou motoriku, grafomotoriku
- řeč a komunikaci
- orientaci v prostoru, vpravo/vlevo, v čase
- předmatematické představy

Anketa č. 1: Povolání?

1. učitel/ka v mateřské školce
2. učitel/ka na základní škole
3. učitel/ka přípravné třídy
4. vedení školky/školy
5. školní speciální pedagog, školní psycholog
6. rodič
7. nyní na rodičovské dovolené, dříve učitelka
8. jiné – jaké?

Základní informace k ukázkové hodině

- Do ukázkové hodiny jsem zařadila všech 6 uvedených oblastí (motorika, předmatematické představy, orientace, řeč, sluchové a zrakové vnímání).
- Téma je možné využít pro práci s předškoláky, v přípravné třídě i v přípravném období 1. třídy ZŠ.
- Většinu aktivit vykonávám s dětmi mimo pracovní stůl – na zemi, v pohybu….
- Pro práci u pracovního stolu zařazuji pracovní listy na rozvoj grafomotoriky a pracovní listy pro upevnění rozvíjených aktivit (na zemi).
- Využívám reálných pomůcek a obrázků; pracovní listy využívám pouze pro docvičení rozvíjených aktivit a pro domácí procvičování.

Základní informace k ukázkové hodině

- Aktivity jsou pro děti lákavé tématem, předpokládá se však znalost učitele v rozvoji výše uvedených oblastí.
- Rozvoj oblastí (motoriky, ZV, SV, řeči, PP a orientace) má své zásady, strukturu, která v této ukázkové hodině místy není zachována (vždy upozorním).
- Materiál je tedy vhodný tehdy, když učitel s dětmi již uvedené oblasti procvičoval nebo má právě v plánu konkrétní oblast rozvíjet.

OVOCE a ZELENINA - 1. část

Řeč - lexikálně sémantická rovina - slovní zásoba, protiklady

- Pracujeme v kruhu na koberci.
- Každé dítě si donese 1 kus ovoce nebo zeleniny.
- Mluvíme o tom, které ovoce či zelenina dozrává/sklízí se v létě, na podzim …
- Utváříme protiklady – sladký x kyselý, velký x malý apod.
- Děti mluví o tom, co se mu na jeho ovoci/zelenině líbí, jakou má chuť, kde jej kupuje/pěstuje…

Řeč - lexikálně sémantická rovina - slovní zásoba, protiklady

- Obměna – další aktivity na protiklady - PL
  (Zdroj: Stará 2013, Žvanda a Melivo, s. 46)

Řeč - lexikálně sémantická rovina - slovní zásoba, protiklady

- Obměna – další aktivity na protiklady - PL
  (Zdroj: Stará 2013, Žvanda a Melivo, s. 48)

Předmatematické představy - třídění, porovnávní a práce s pojmy, vztahy

- Děti třídí ovoce a zeleninu – dávají k sobě banány, mrkve, jablka apod.
- Porovnáváme, kterých druhů ovoce/zeleniny je méně/více/stejně.

Předmatematické představy – třídění

- Obměna – další aktivity na třídění - PL

  (Zdroj: Bednářová 2004, Předčíselné představy, s. 10)

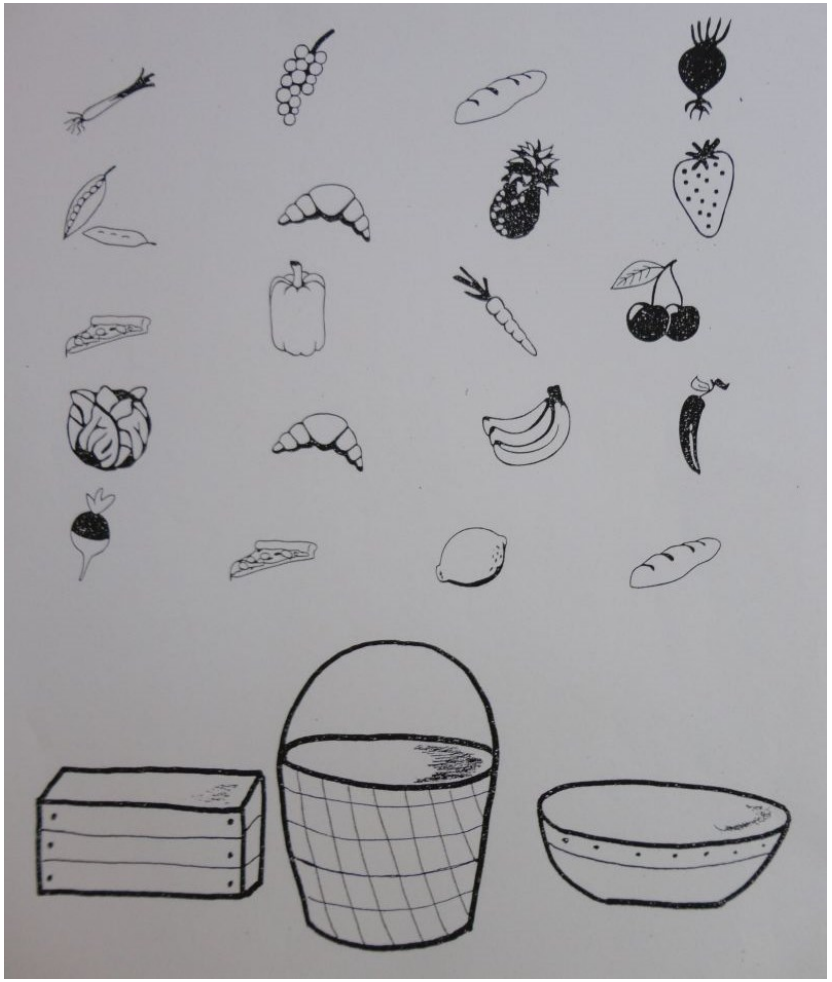

Předmatematické představy – porovnávání a práce s pojmy, vztahy

- Obměna – další aktivity na porovnávání - PL
  (Zdroj: Bednářová 2004, Předčíselné představy, s. 20)

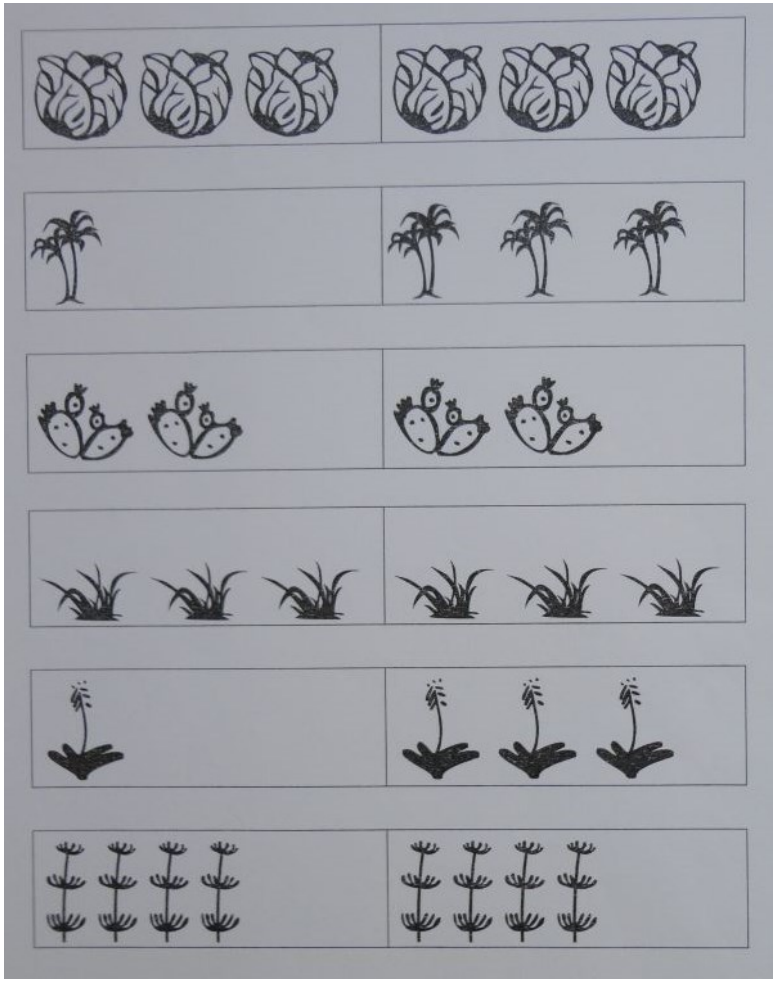

Předmatematické představy – porovnávání a práce s pojmy, vztahy

- Obměna – další aktivity na porovnávání - PL
  (Zdroj: Bednářová 2004, Předčíselné představy, s. 32)

Řeč – lexikálně sémantická rovina - slovní zásoba (Jaký je?)

- Navážeme na předchozí aktivitu, učitel se zeptá každého žáka jaký je jeho kus ovoce.
- Např. Jaký je pomeranč? - Je kulatý, oranžový, voňavý apod.

Motorika

- Jemná motorika – tajemný sáček

Sluchové vnímání

- Sluchová analýza a syntéza: rozklad slov na slabiky – reálné předměty

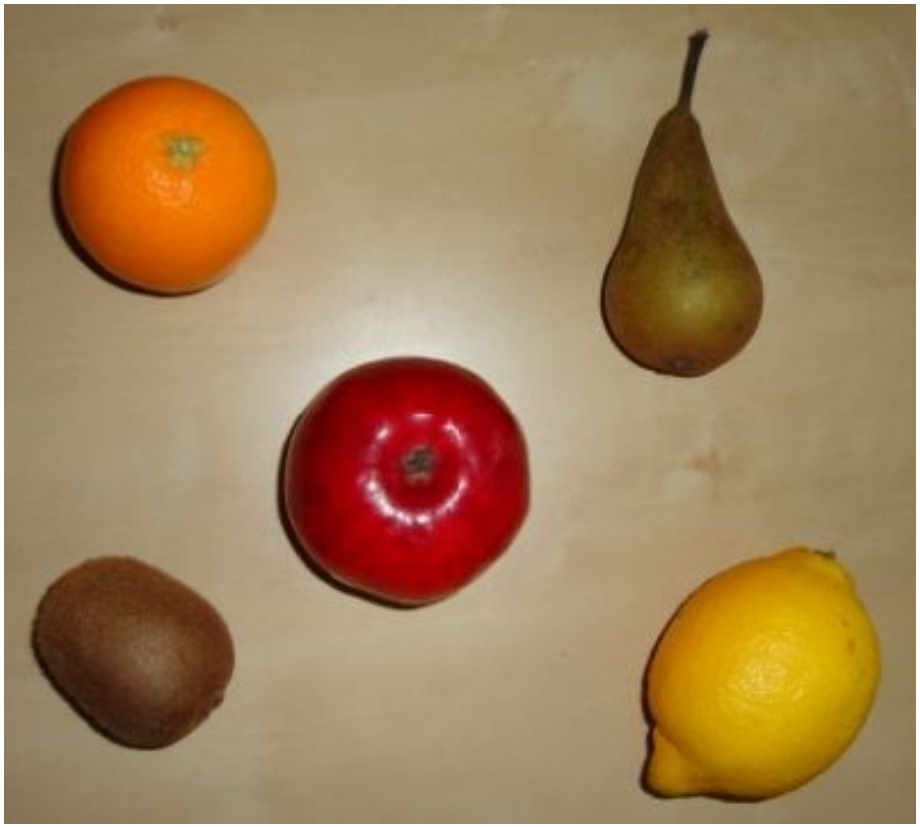

Sluchové vnímání

- Sluchová analýza a syntéza: rozklad slov na slabiky - obrázky

  (Zdroj: Bednářová 2008, Sluchové vnímání, s. 6)

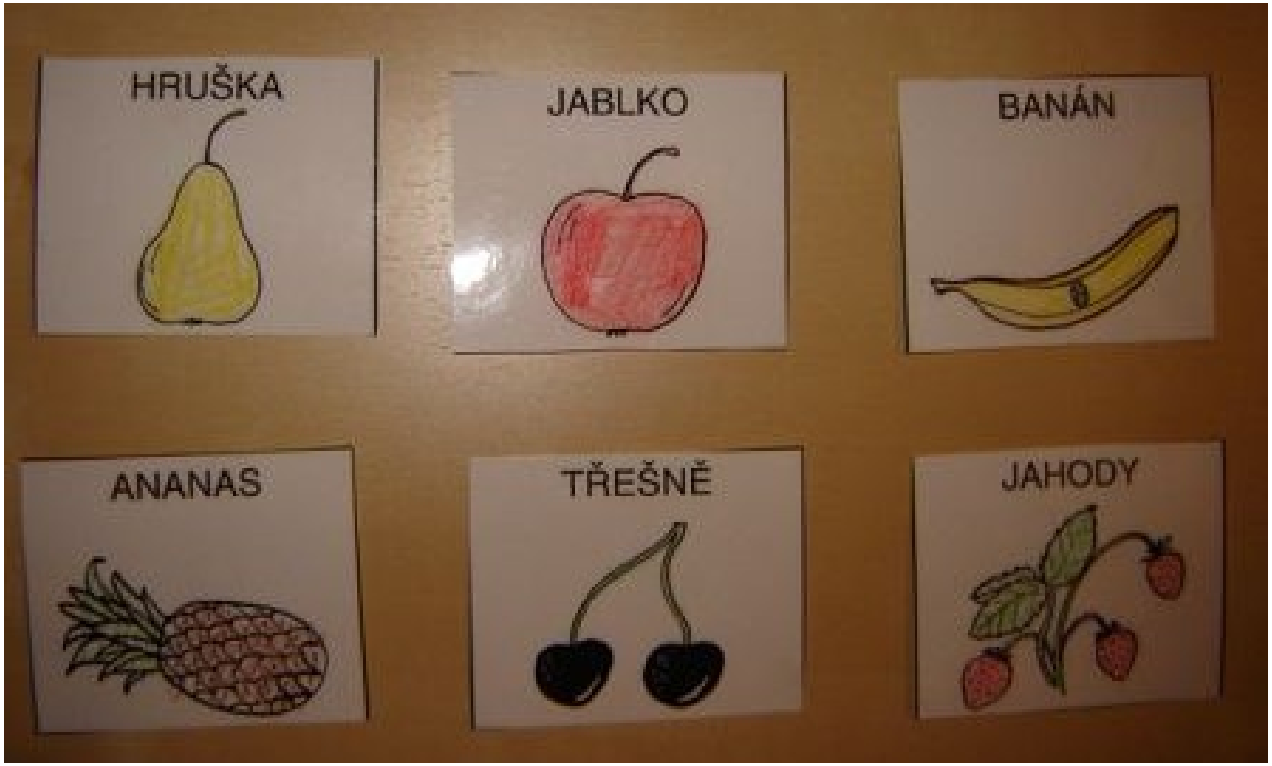

Sluchové vnímání

- Sluchová analýza a syntéza: rozklad slov na slabiky – PL

  (Zdroj: Bednářová 2008, Sluchové vnímání, s. 6)

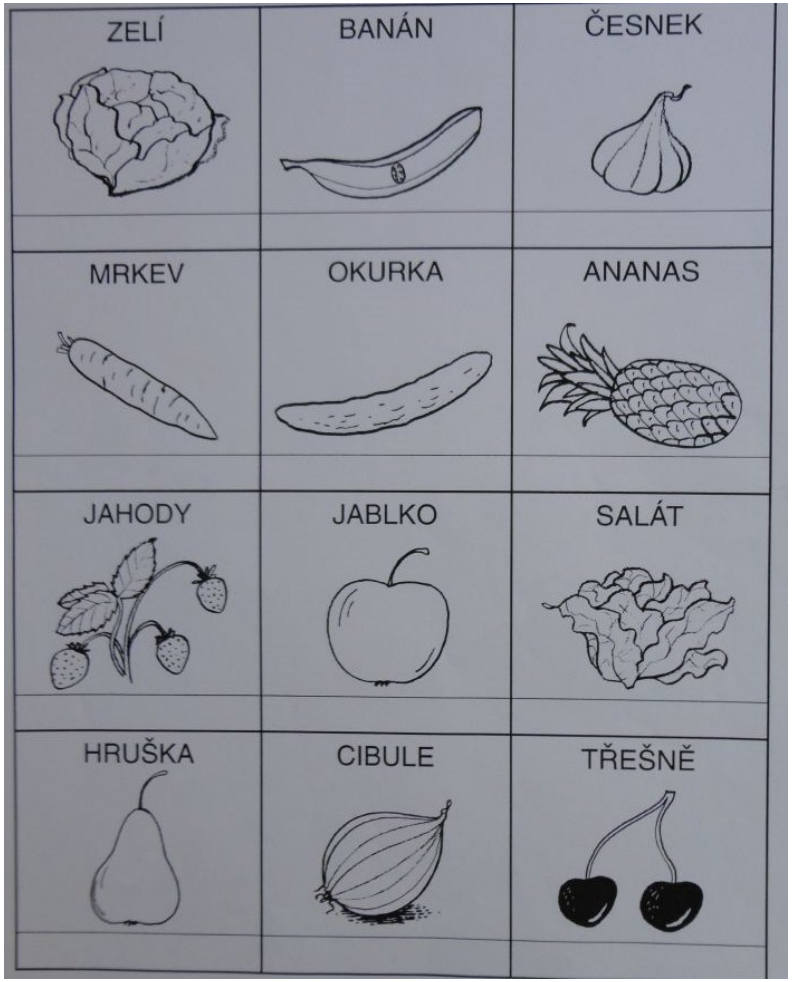

Motorika

- Grafomotorika – uvolňovací grafomotorické cviky – závodní dráha (Zdroj: Bednářová 2006, Rozvoj grafomotoriky)

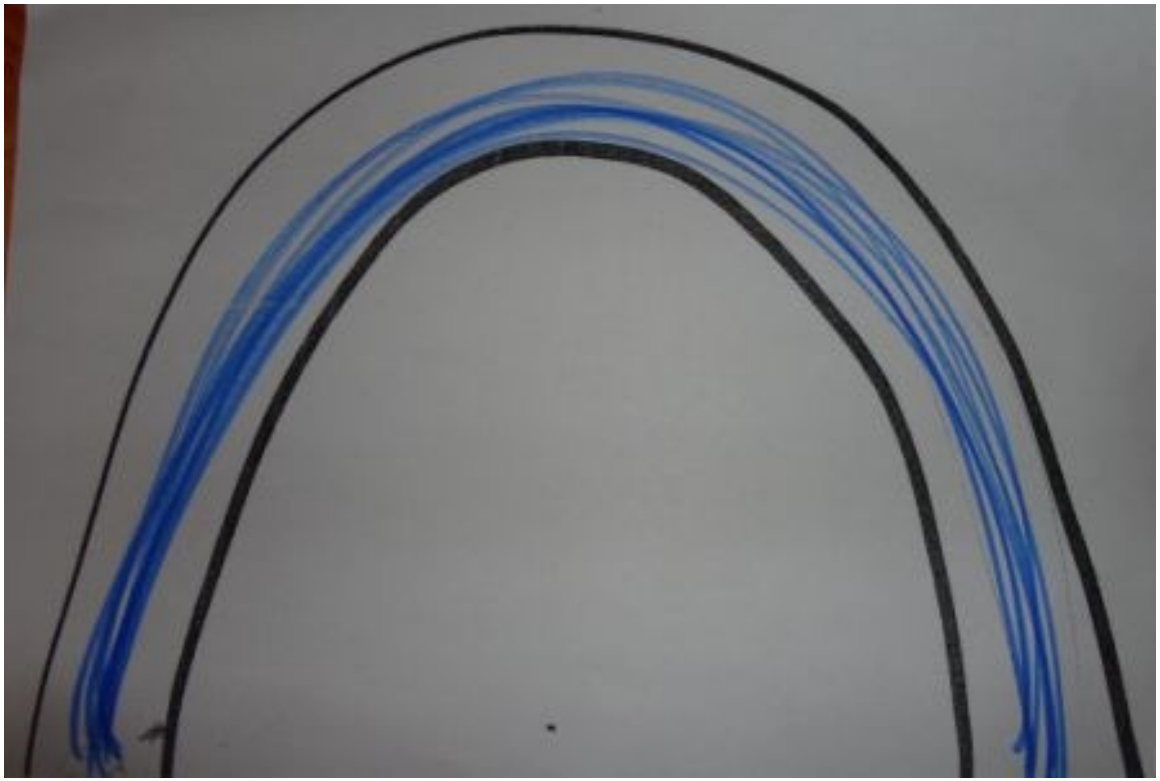

Motorika

- Grafomotorika – uvolňovací grafomotorické cviky – další možnosti závodních drah (Zdroj: Bednářová 2006, Rozvoj grafomotoriky)

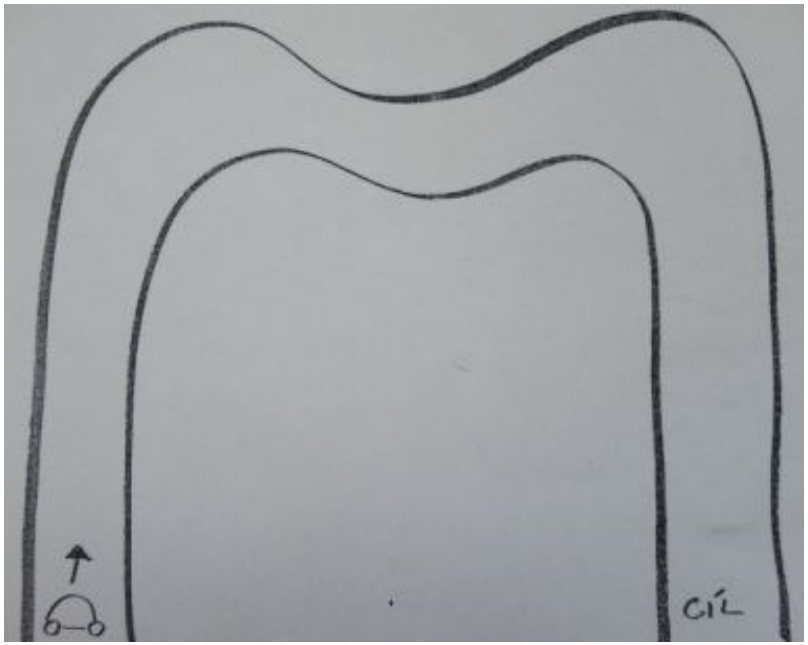

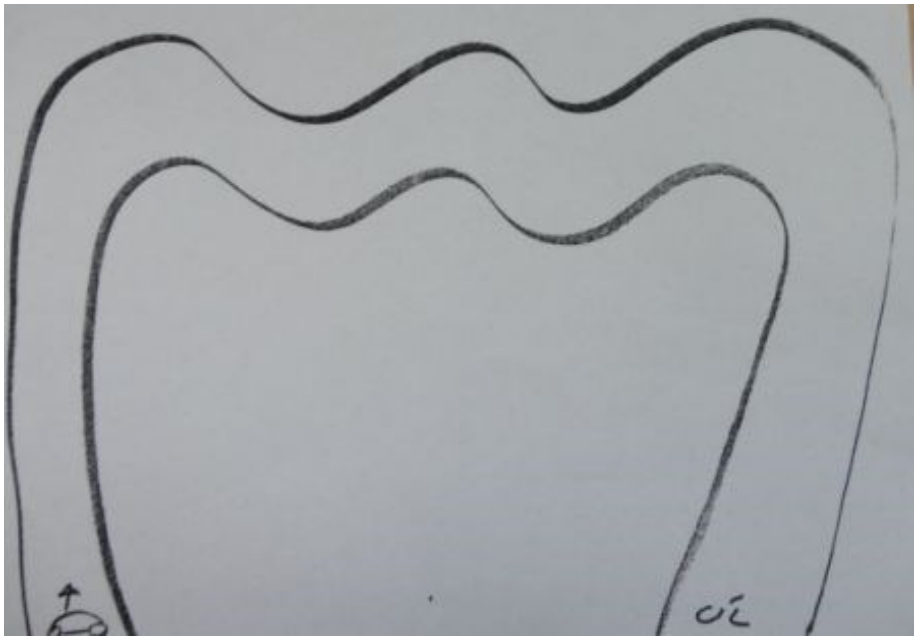

Motorika

- Grafomotorika – uvolňovací grafomotorické cviky – další možnosti závodních drah (Zdroj: Bednářová 2006, Rozvoj grafomotoriky)

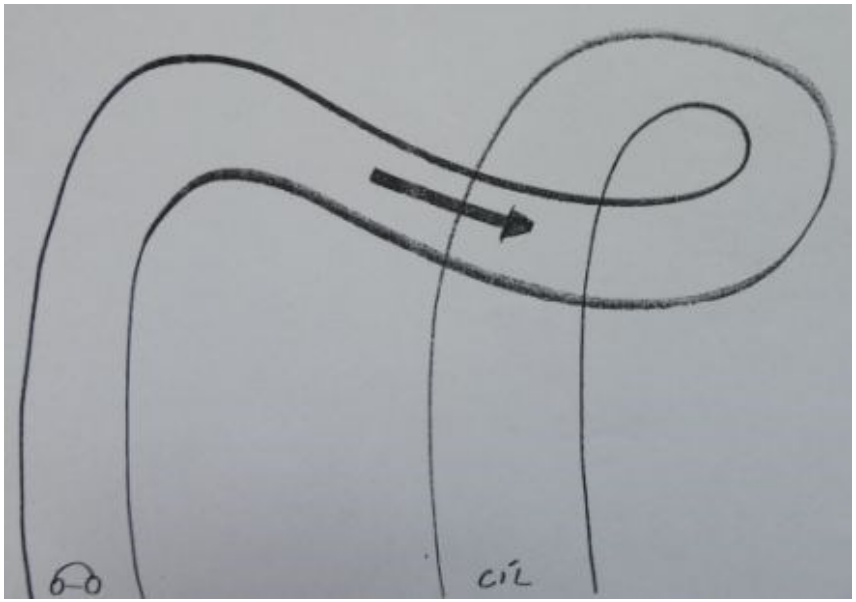

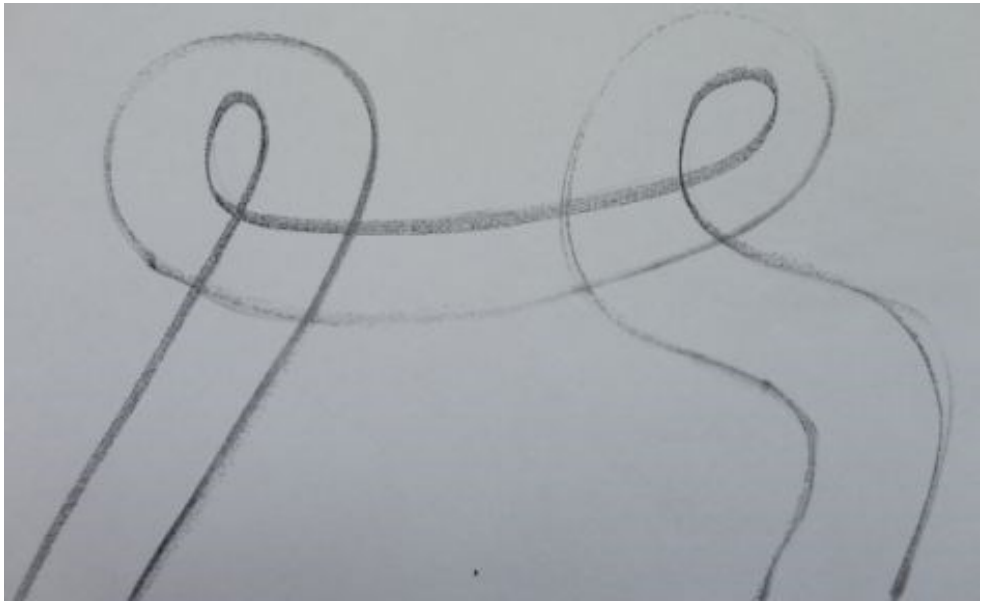

Motorika

- Grafomotorika –grafomotorické prvky – rovná a svislá čára

  (Zdroj: Bednářová 1998, Kreslení před psaním, s. 5)

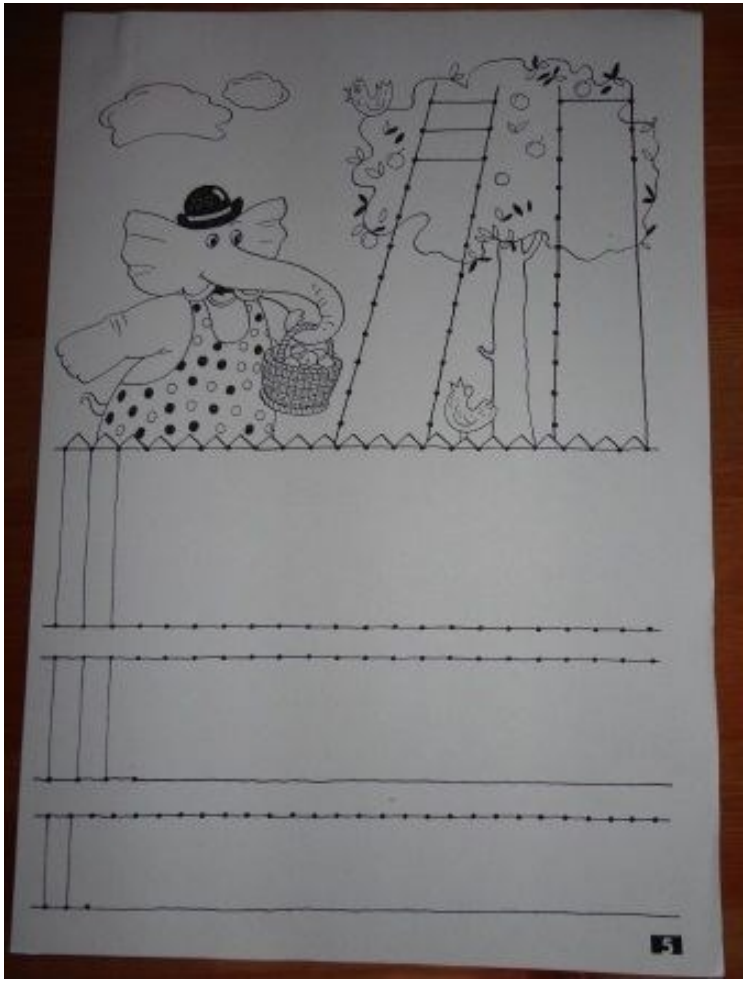

Motorika

- Obměna – šikmá čára

  (Zdroj: Bednářová 1998, Kreslení před psaním, s. 8)

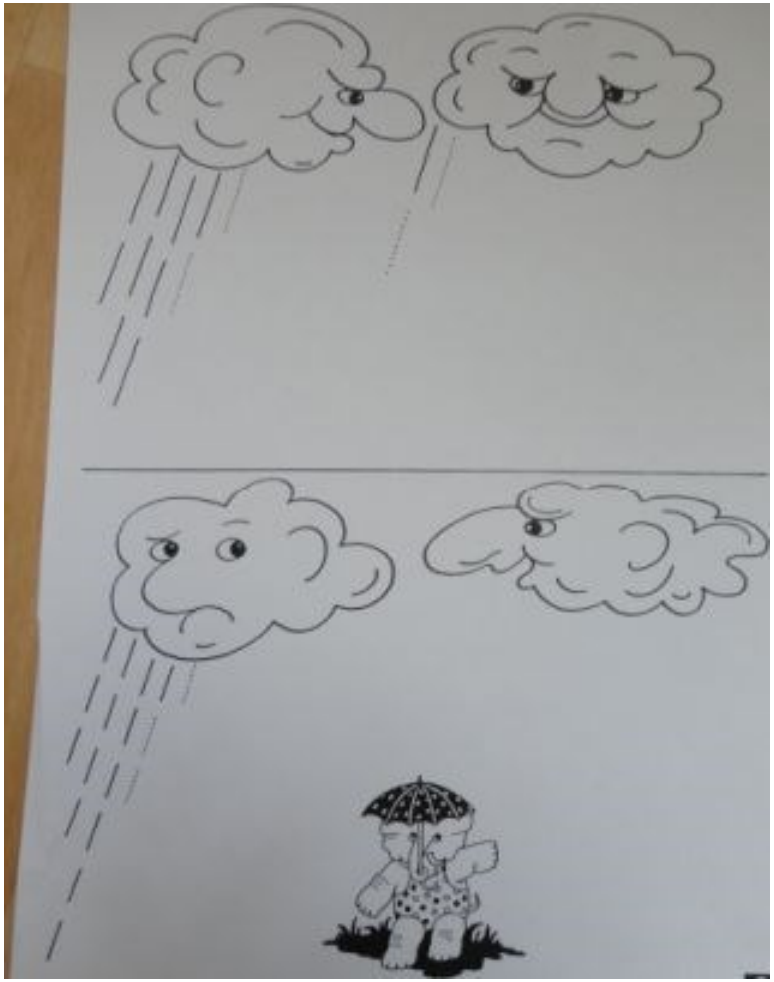

Zrakové vnímání

- Zrakové rozlišování

  (Zdroj: Bednářová 2010, Zrakové vnímání, s. 11)

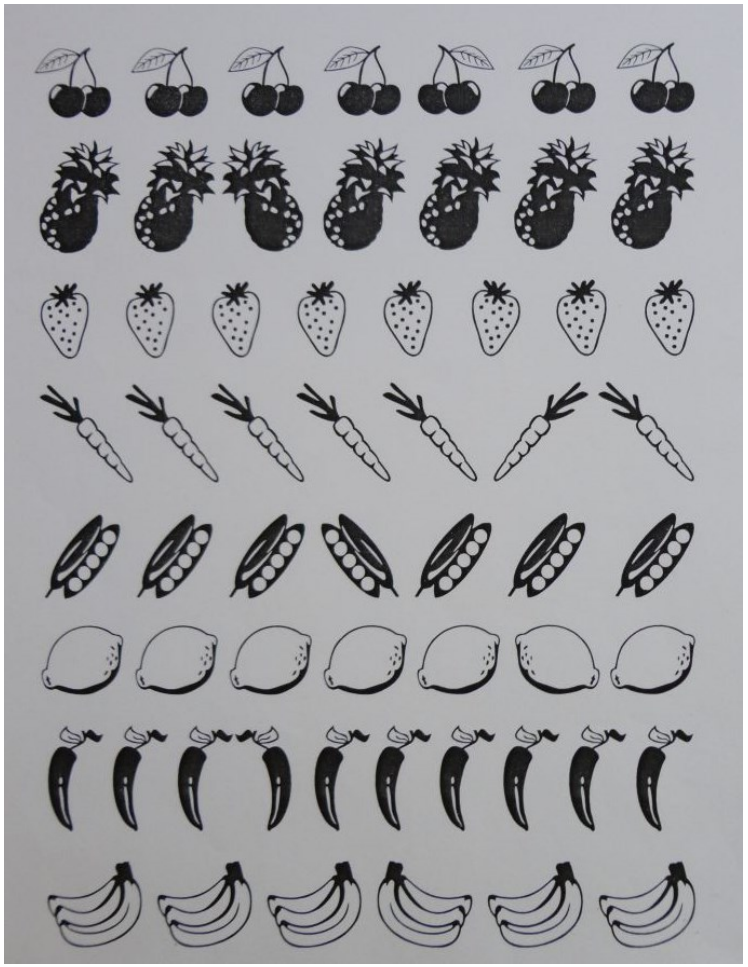

Motorika – hrubá motorika - kompot

- Žáci sedí v kruhu na židlích.
- Rozdělí si mezi sebou názvy ovoce tak, aby každé vybrané slovo bylo zastoupeno alespoň 3x.
- Učitel vyzve děti, aby si vyměnily místa všechny banány (tzn.děti, které zastupují banány) a zároveň odebere jednu židli.
- V každém kole tedy jedno dítě vypadne = to, na které nezbyla židle.
- Další možnosti hry: učitel zvolá „kompot“ = tzn. že si místa vymění všechny děti.
- Místo ovoce si děti mezi sebe rozdělí názvy zeleniny. Místo kompotu bychom poté použili slovo: „salát“ pro výměnu všech dětí. Jinak postup hry je stejný.

Orientace v prostoru/předmatematické představy - uspořádání

- Pojmy první/poslední/předposlední/uprostřed, mezi/vedle

Orientace v prostoru

- Pojmy nahoře/dole, předložky na/do/v, pojmy vpředu/vzadu a vpravo/vlevo

Zrakové vnímání

- Zraková paměť I

Zrakové vnímání

- Zraková paměť II

Zrakové vnímání

- Zraková paměť II

Zrakové vnímání

- Obměna – zraková paměť - pexeso

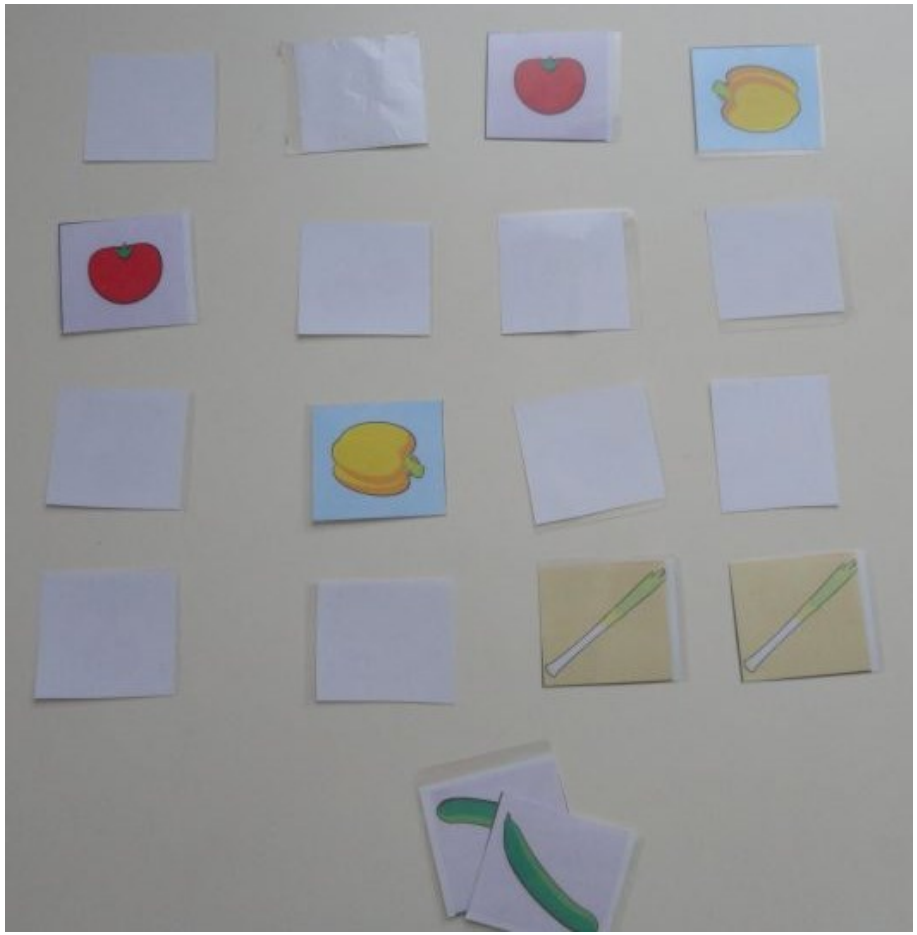

Anketa č. 2: Jaké pomůcky při práci s předškoláky nejvíce používáte?

1. reálné předměty
2. obrázky
3. pracovní listy
4. jiné – jaké?

OVOCE a ZELENINA - 2. část

Řeč - lexikálně sémantická rovina - slovní zásoba

- Navážeme na předchozí část, sedíme s dětmi v kruhu, kdy jednotlivé druhy ovoce a zeleniny jsou vyložené uprostřed.
- Každé dítě si vybere jiný druh ovoce či zeleniny a popisuje jej tvořením celých vět.
- Závěrem s dětmi jmenujeme další druhy ovoce a zeleniny.

Sluchové vnímání – sluchová paměť

- Vaříme s dětmi v kruhu ovocný kompot nebo zeleninový salát.
- Učitel začne větou: „Do kompotu dám *jablka*…..“
- Dítě, které sedí vedle ve směru hodinových ručiček pokračuje: „Do kompotu dám jablka a *banány*….“
- Postupně každý přidává do kompotu svůj druh ovoce a opakuje ovoce, které už bylo řečeno: „Do kompotu dám jablka, banány, hrozno, jahody, meruňky, meloun a…….“
- Hra končí vystřídáním všech dětí.
- Obměna: při menším počtu dětí je možné realizovat více kol.

Zraková paměť

- Kimovy hry

Zraková paměť

- Kimovy hry - obměna

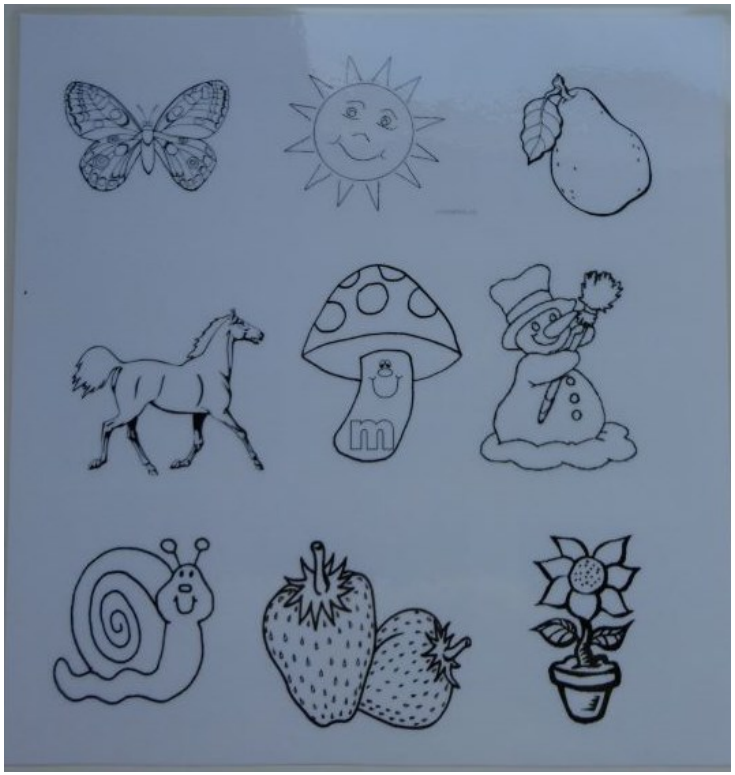

Předmatematické představy

- Třídění dle barvy
- Práce s pojmy, vztahy – porovnávání: kratší-delší, větší-menší

Předmatematické představy

- Porovnávání: kratší-delší, větší-menší - PL

  (Zdroj: Bednářová 2004, Předčíselné představy, s. 3, 6)

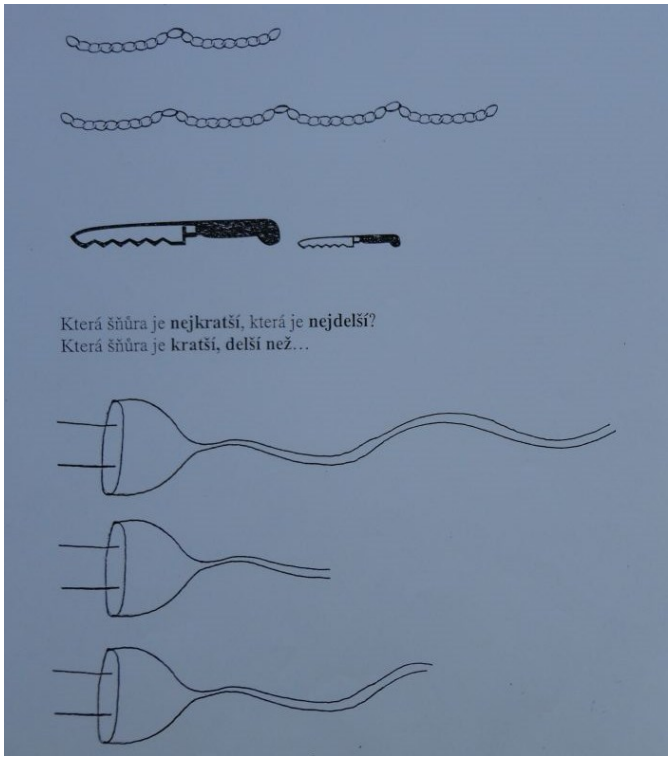

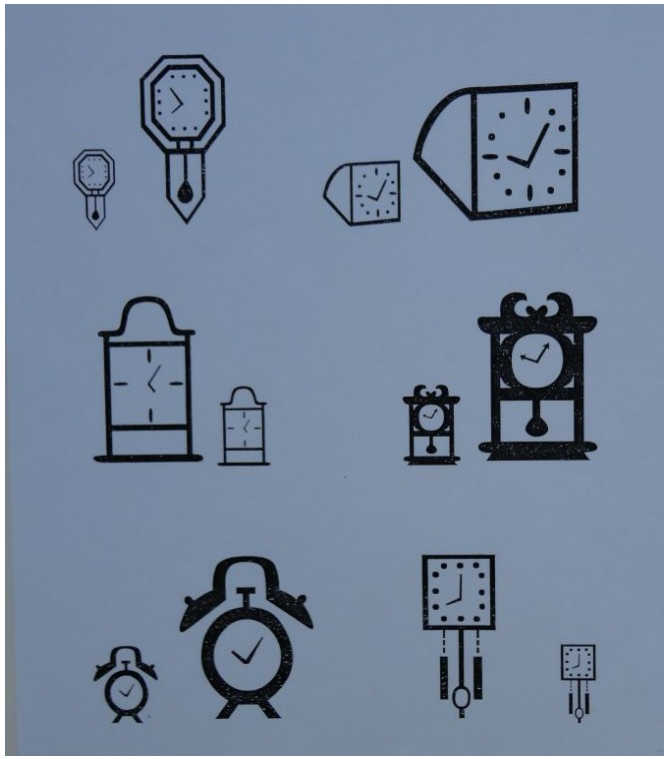

Motorika – jemná motorika – pohyby prstů spojené s říkankou

Trpaslík **(Synek, 2004, s.48)**

K trpaslíku na večeři,	*Ruka zavřená v pěst.*
přicházejí páni čtyři:	*Natáhneme palec (ostatní prsty sevřené v dlani).*
velký PI,	*Natáhneme ukazovák.*
větší DI,	*Přidáme natažený prostředník.*
menší MU	*Přidáme natažený prsteník.*
a malý ŽÍK –	*Přidáme natažený malík.*
každý s nehtem jako nožík.	*Ruka zůstává otevřená.*
Trpaslíka pozdravují,	*Ruka zůstává otevřená.*
svoje jména opakují:	*Ruka zůstává otevřená.*
PI – DI – MU – ŽÍK,	*Konečky jednotlivých prstů se začínají dotýkat palce*
PI-DI-MU-ŽÍK.	*v pořadí ukazovák, prostředník, prsteník, malík.*

Motorika

- Jemná motorika - špetka

Motorika

- Grafomotorika – uvolňovací cviky

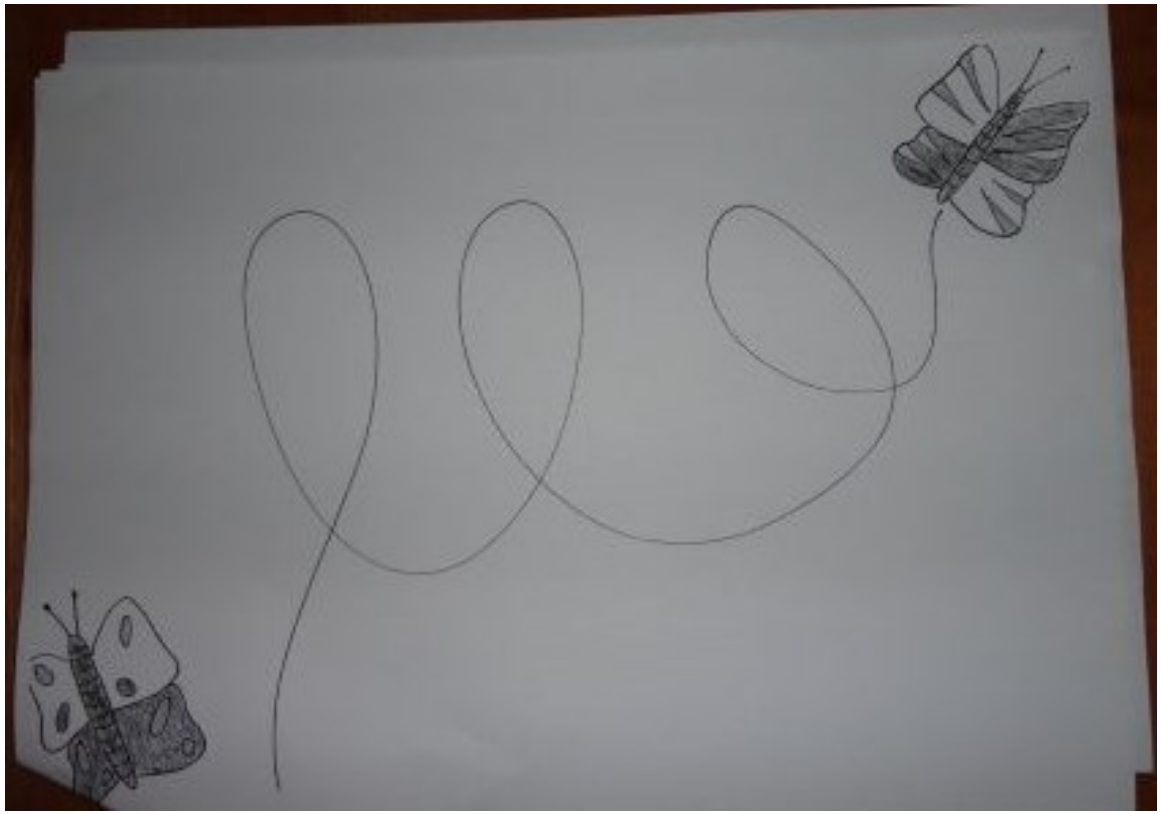

Motorika

- Grafomotorika – uvolňovací cviky, obměna

  (Zdroj: Bednářová 2009, Jedním tahem, s. 11)

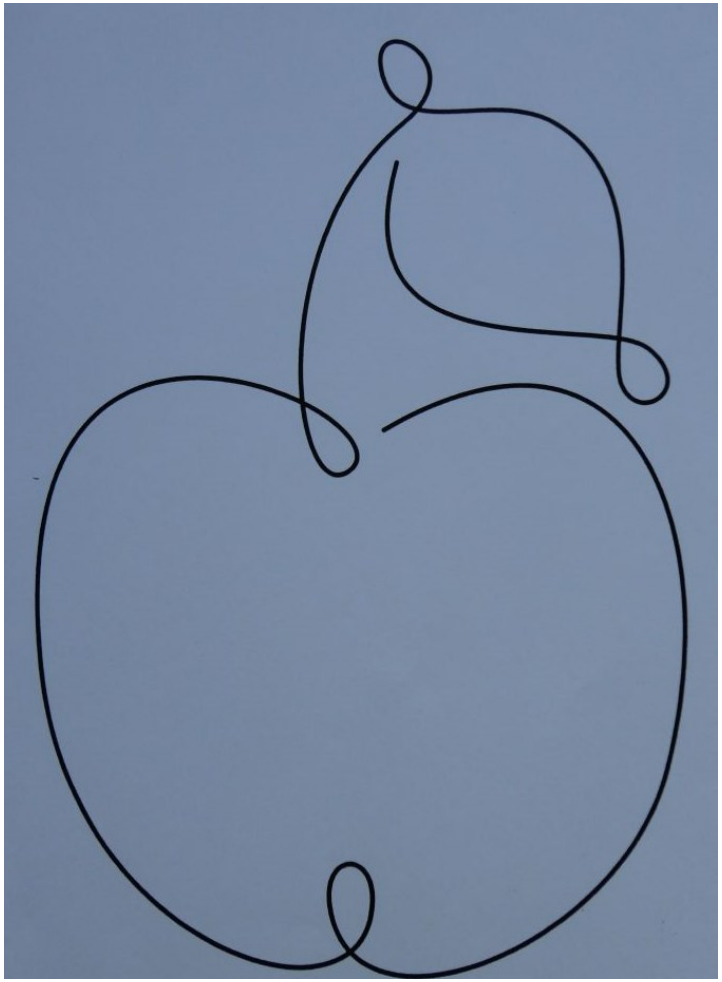

Motorika

- Grafomotorika – uvolňovací cviky, obměna

  (Zdroj: Bednářová 2009, Jedním tahem, s. 31)

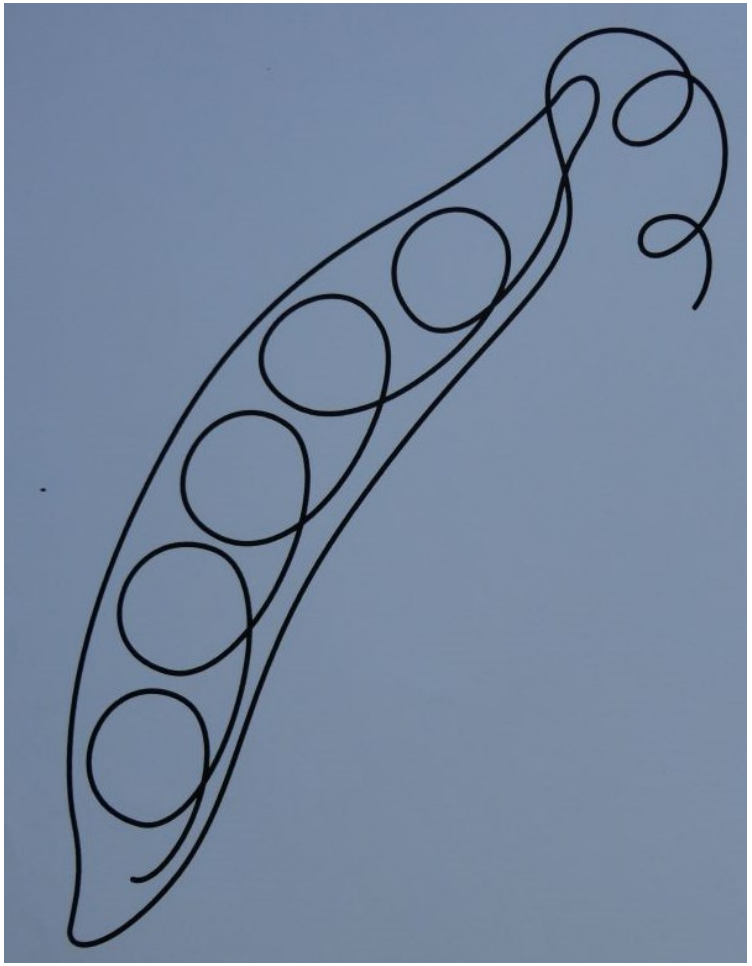

Motorika

- Grafomotorika – grafomotorické prvky - kruhy

Motorika

- Obměna - (Zdroj: Bednářová, 1998.: Kreslení před psaním - s. 2)

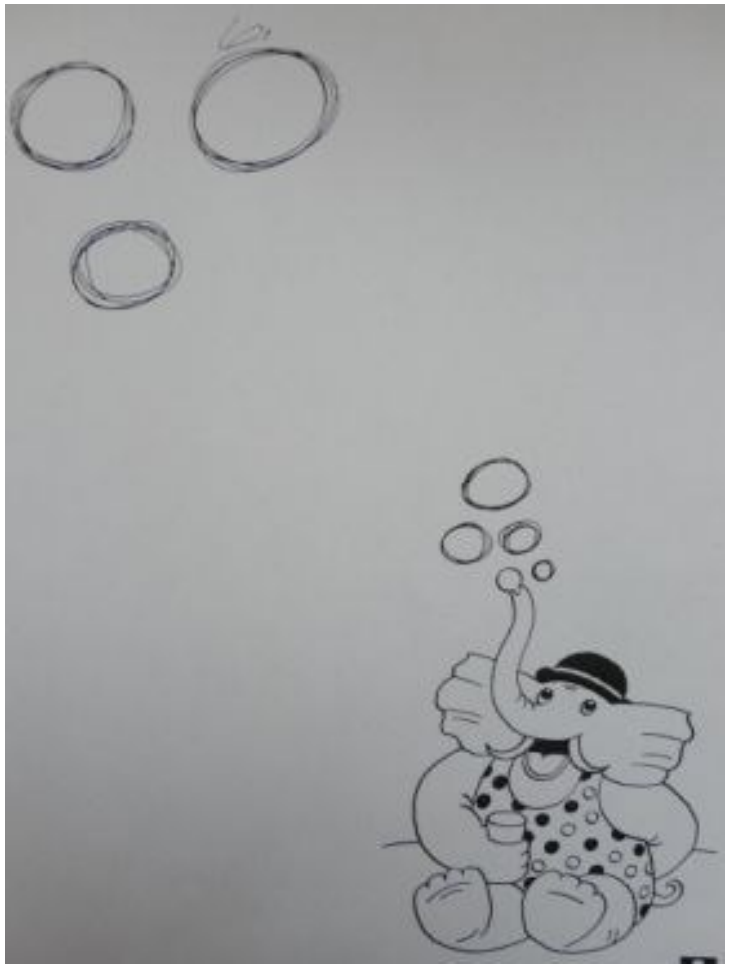

Prostorová orientace

- Kreslení do sítě dle předlohy

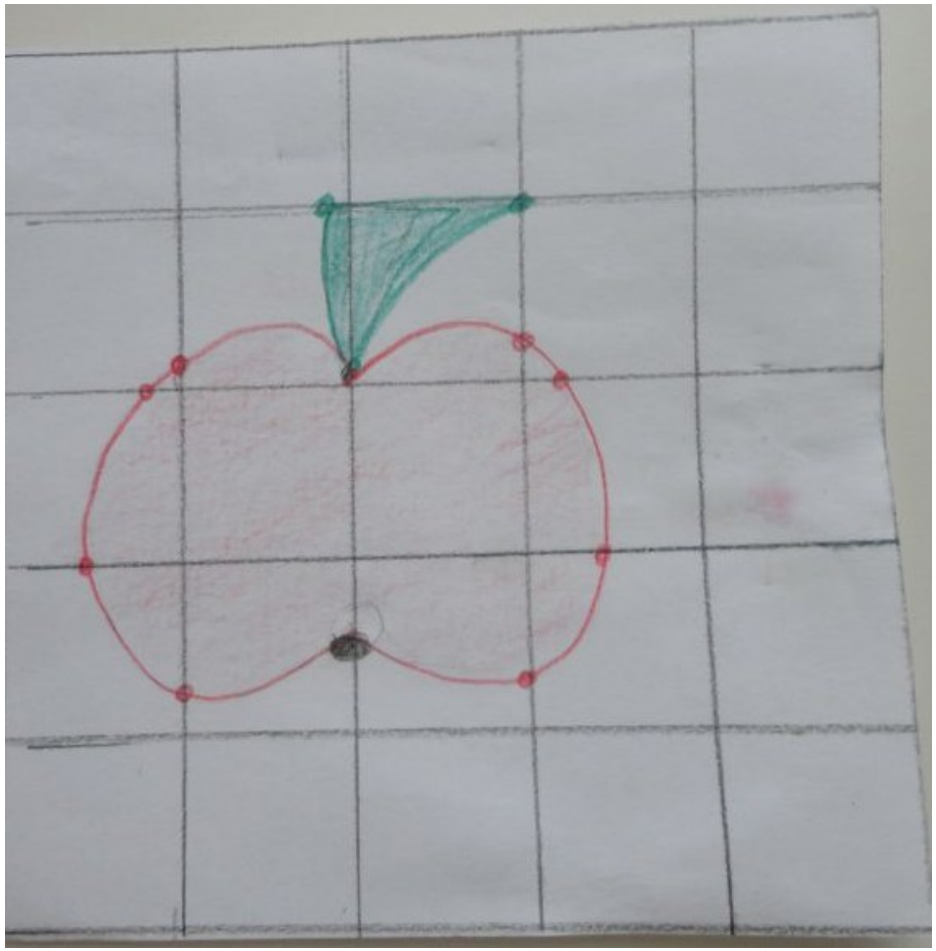

Prostorová orientace, předmatematické představy – uspořádání

- S dětmi se protáhneme taháním řepy – rozvíjíme pojmy první, poslední, předposlední, uprostřed; později mezi a vedle, vpravo,vlevo apod.
- Motivací je připomenutí pohádky O řepě – místo zvířátek však řepu tahají děti.
- Učitel určí pořadí dětí: např. první táhne Honza, poslední Maruška, za Honzou je Anežka, předposlední Kája, mezi Kájou a Honzou je Jitka apod.
- Aktivitu můžeme zopakovat víckrát s jiným uspořádáním.
- Závěrem vedeme děti k popsání toho, že řepa je zelenina.
- Obměna: Zlatá brána, klouzání na klouzačce apod.

Prostorová orientace, předmatematické představy – uspořádání

- Obměna – PL

  (Zdroj: Linc 2007, Tabulky ke čtení I, s. 11)

Sluchové vnímání - rytmizace

- V kruhu s dětmi nacvičíme rytmus: *dvakrát plesknout do svých stehen a dvakrát tlesknout rukama*.
- Zpočátku nacvičujeme pouze tento rytmus beze slov.
- Poté si rozdělíme mezi sebe názvy ovoce a zeleniny, kdy každý má svůj vlastní název.
- Hru začíná učitel (vybral si např. slovo cibule). Všichni tleskají nacvičený rytmus, rychlost udává učitel.
- Reaguje pouze ten, kdo je vyzván.
- Učitel tedy při pleskání do stehen říká: „C*ibule, cibule,*“ a pokračuje vyvoláním dalšího: „*banán, banán*“ (v tuto chvíli všichni tleskají dvakrát rukama).

Sluchové vnímání - rytmizace

- Dítě, které má přiřazený banán, pokračuje slovy: “*banán, banán*“ při plesknutí do stehen a vybírá dalšího; slovně doprovodí při tlesknutí rukama: “*okurka* – *okurka*“.
- Kdo se odchýlí od rytmu, promluví, kdy nemá, nebo zapomene reagovat, vypadává ze hry.
- Hru je vhodné nacvičovat opakovaně, začínáme s menším počtem dětí.

Řeč: lexikálně-sémantická rovina – vyprávění pohádky s vizuální oporou

- Z ilustrací pohádky O řepě učitel vybere několik základních obrázků pro pohádkovou osnovu (může také použít obrázky vytvořené dětmi).
- Do středu kruhu rozloží pohádkovou osnovu a děti sdělují, co o pohádce ví.
- Poté si připomeneme začátek a k této části pohádky společně najdeme odpovídající obrázek. Tímto způsobem pokračujeme ve vyprávění pohádky až do konce.
- Obrázky představují pro děti významnou oporu při vyprávění.
- Aby se všechny děti prostřídaly, pohádku převyprávíme ještě jednou s drobnou obměnou: pohádkovou osnovu rozdělíme mezi jednotlivé dvojice či skupiny dětí a každá skupinka vypráví právě svou část pohádky.

Řeč: lexikálně-sémantická rovina – vyprávění pohádky s vizuální oporou

Další náměty pro práci s pohádkou:

- Dramatizace.
- Namalovat obrázek k určité části pohádky nebo vytvoření osnovy pro vyprávění.
- Využít pouze motivu pohádky a domyslet/dotvořit ji jinak apod.
- Řepu použít jako námět pro pracovní činnost: modelování řepy, tvoření z drátku, vysypání řepy červenou čočkou a další náměty.

Řeč: lexikálně-sémantická rovina – vyprávění pohádky s vizuální oporou

- Obměna – pohádka O Budulínkovi

Anketa č. 3: Jaké typy pracovních listů dáváte předškolákům pro domácí procvičování? Z jakých oblastí?

1. zrakové vnímání
2. sluchové vnímání
3. grafomotorika
4. předmatematické představy
5. řeč
6. orientace v prostoru a čase
7. jiné – jaké?
8. nezadávám – ale ráda bych
9. nezadávám – nepovažuji to za správné

ZVÍŘATA 1. část

Řeč - lexikálně sémantická rovina

- Slovní zásoba

Předmatematické představy – porovnávání, práce s pojmy a vztahy

- Učitel naváže na předchozí aktivitu.
- Děti porovnávají jakých zvířat se sešlo více – méně - stejně.
- Učitel poté dětem předkládá vhodnou dvojici zvířat, kterou porovnávají (např. slon – motýl; had – brouk; pes - tučňák), menší – větší, krátký – dlouhý, úzký – široký.

Předmatematické představy – porovnávání, práce s pojmy a vztahy

- Obměna – PL – pojmy
  méně - více
  (Zdroj: Bednářová 2004, Předčíselné představy, s. 37)

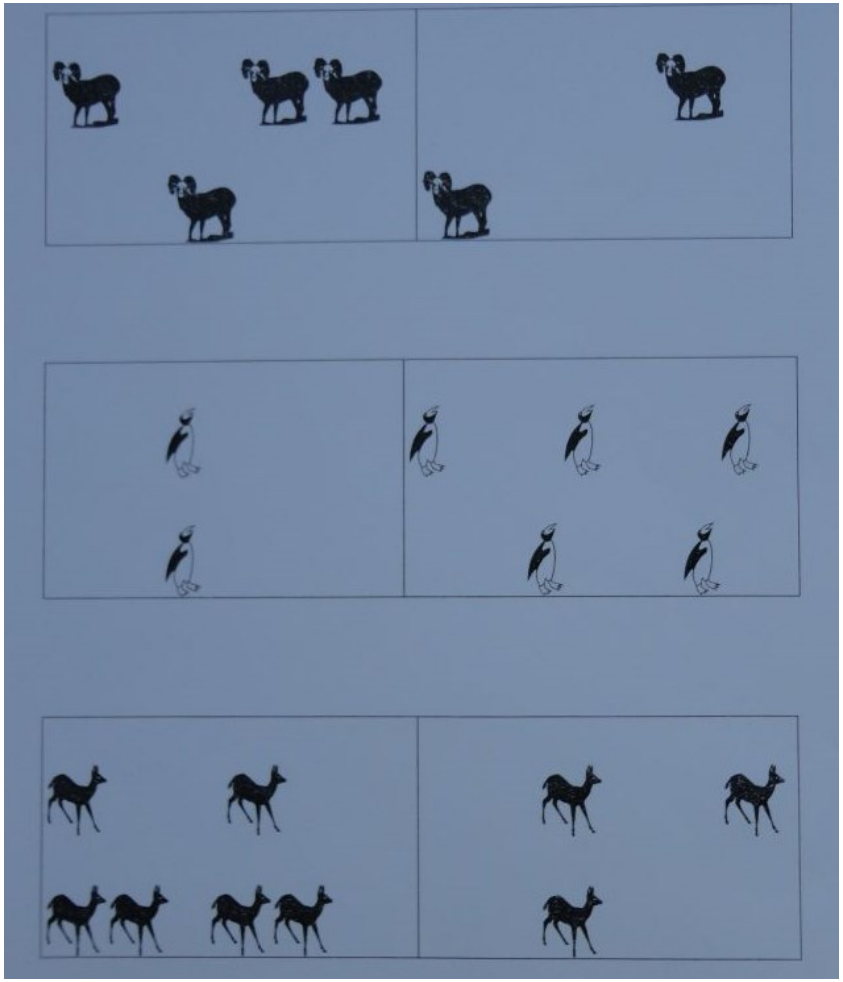

Předmatematické představy – porovnávání, práce s pojmy a vztahy

- Obměna – PL – pojmy
  méně – více - stejně
  (Zdroj: Bednářová 2004, Předčíselné představy, s. 50)

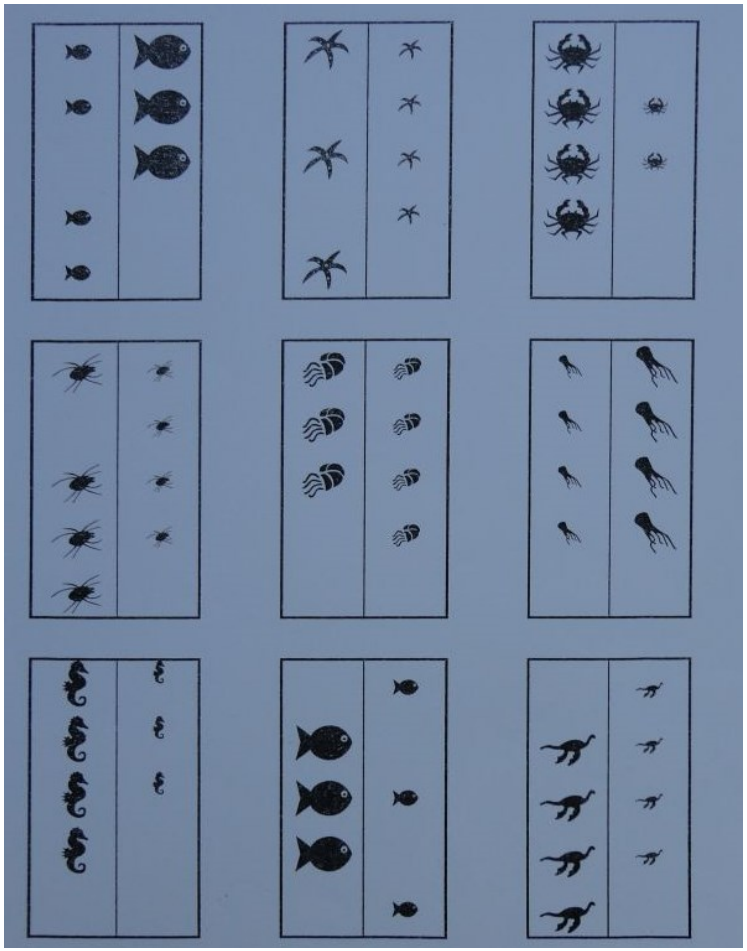

Řeč – rozvoj slovní zásoby, sluchové vnímání – sluchová analýza a syntéza – rozklad slov na slabiky

- Děti v kruhu tvoří věty o tom, jak jejich zvíře mluví, např. Pes štěká. Kočka mňouká. Kohout kokrhá.
- Svou větu poté roztleskají na slabiky.
- Vytleskávají samostatně či s pomocí učitele tak, že učitel i dítě tleskají zároveň.
- Obměna: roztleskávání slov (kůň, pes, žirafa, slon, kočka…) na slabiky a určování počtu slabik přiřazováním ke kartičce s puntíky.

Sluchové vnímání – sluchová analýza a syntéza – rozklad slov na slabiky

- Obměna - roztleskávání slov na slabiky a určování počtu slabik přiřazováním ke kartičce s puntíky

  (Zdroj: Bednářová 2008, Sluchové vnímání)

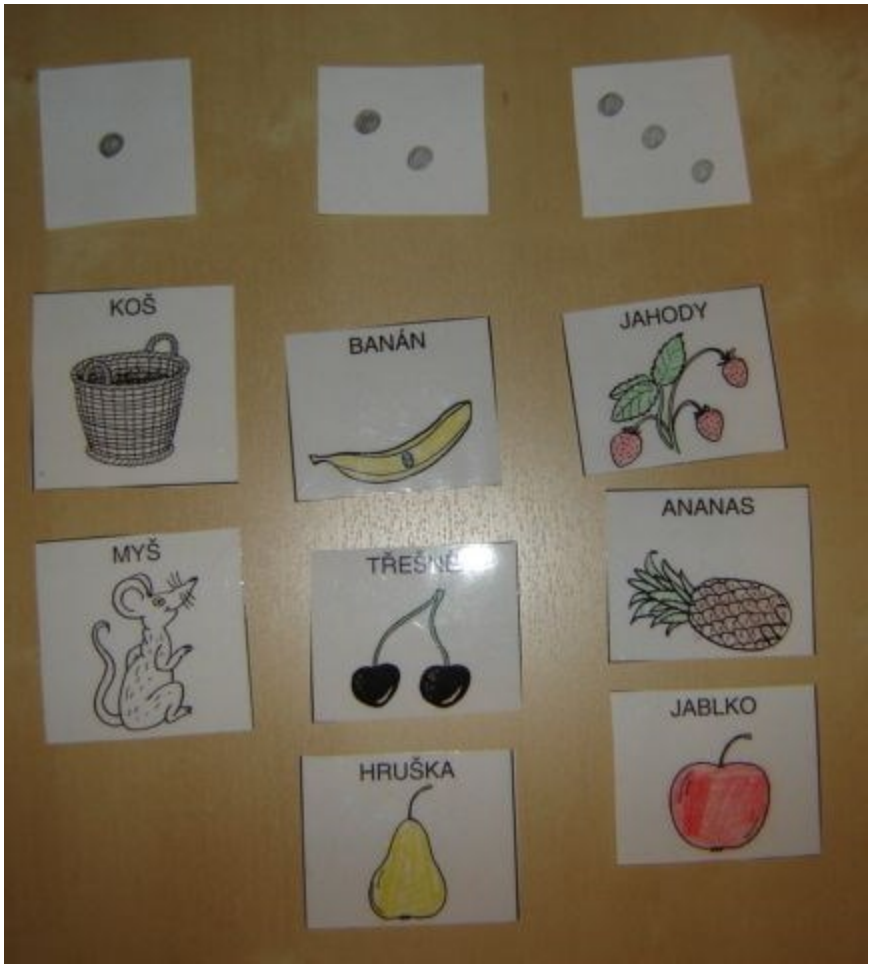

Sluchové vnímání – sluchová analýza a syntéza – rozklad slov na slabiky, předmatematické představy - porovnávání

- Obměna - roztleskávání slov na slabiky a určování počtu slabik, porovnávání kratší/ delší - PL

(Zdroj: Bednářová 2008, Sluchové vnímání, s. 7)

Sluchové vnímání

- Vnímání rytmu – délka slabik

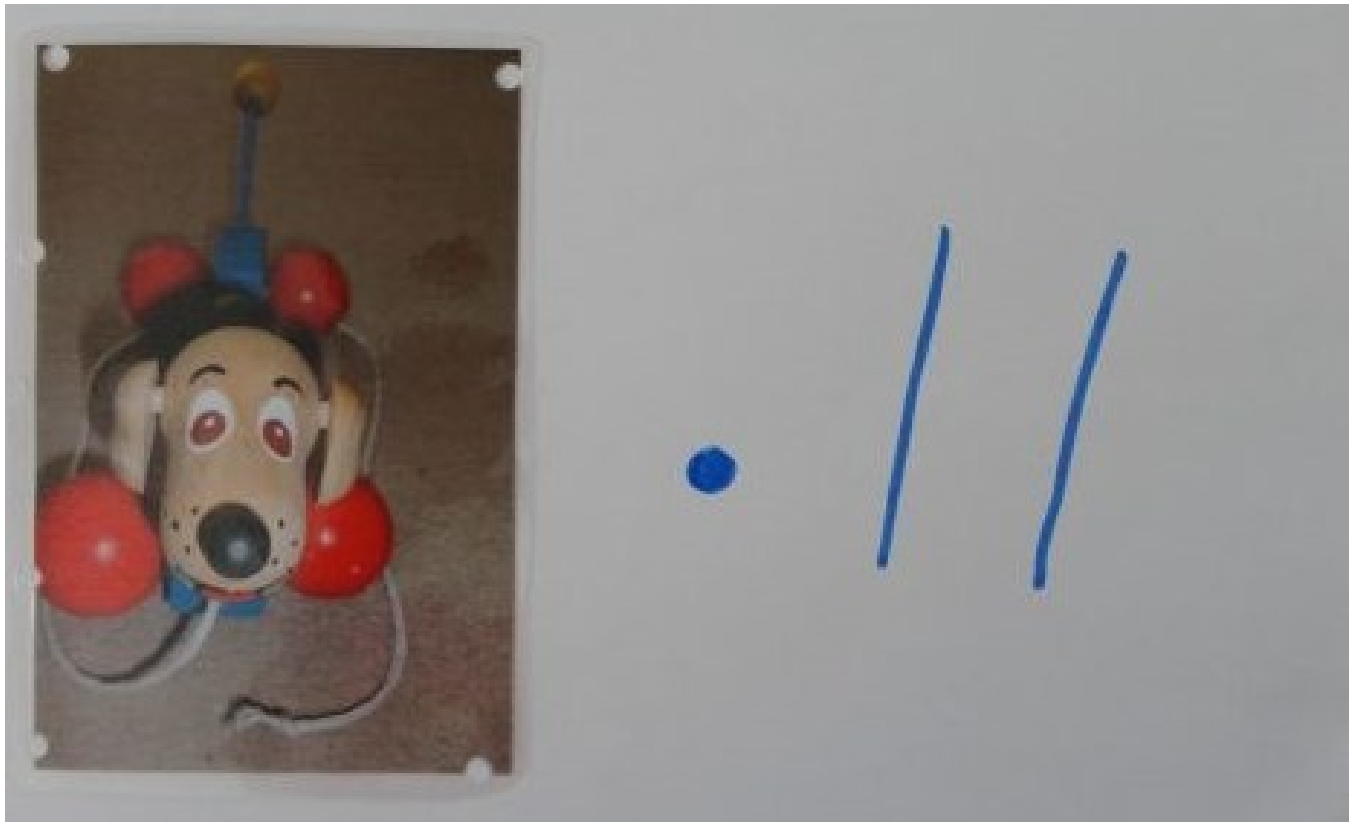

Sluchové vnímání – vnímání rytmu

- Obměna

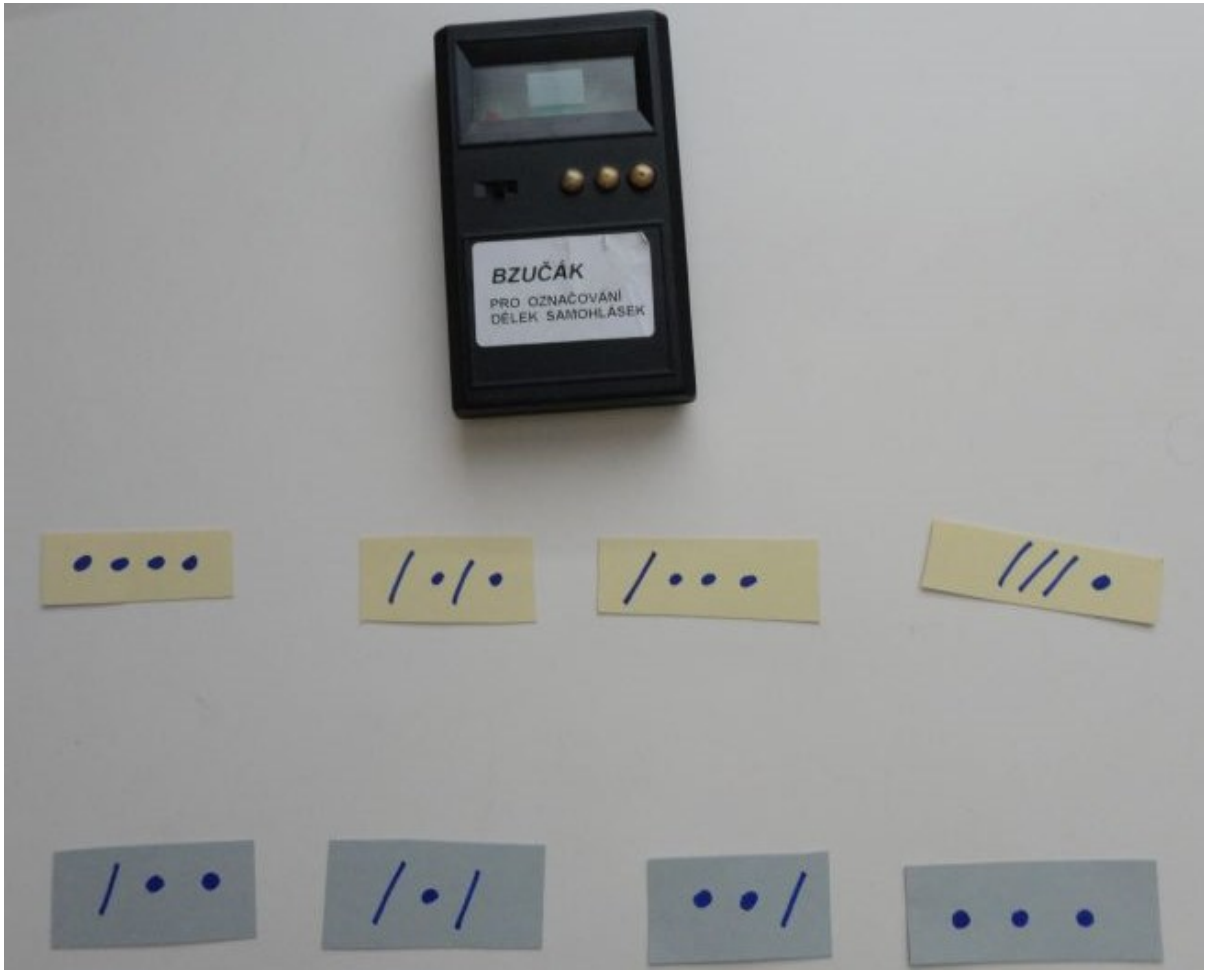

Prostorová orientace – pojmy vpravo/vlevo

- Děti se protáhnou a rozmístí se po místnosti, v rukou mají své zvíře.
- Podle zadání učitele přikládají zvíře na zmíněné části těla.
- Učitel: *„Položíme zvíře na pravou nohu, na levé rameno, na pravé koleno, na hlavu apod.“*
- Ve ztížené variantě děti přikládají zvíře pravou rukou na pravou nohu, pravou rukou na levé rameno.
- Ve třetí fázi přikládají 2. osobě: pravou rukou na levé rameno spolužáka (učitele, maminky).
- Obměna: dominantní ruku, popřípadě i nohu si děti označí stužkou, razítkem, smývatelným obtiskem apod.

Motorika

- Jemná motorika – provlékání

Motorika

Galerie/vernisáž oblíbených zvířat:

- kreslení pastelkou, voskovkou
- malování vodovými barvami, temperovými barvami
- modelování
- tvarování z drátku, tvarování z drátku na kterém jsou navlečené korálky
- nalepování natrhaných kousků barevného nebo krepového papíru do tvaru zvířete
- nalepování semínek
- vytrhávání z papíru apod.

Předmatematické představy – uspořádání, řazení prvků / Orientace v prostoru

- Pojmy – první, poslední, uprostřed, předposlední

  (Zdroj: Bednářová 2004, Předčíselné představy, s. 17)

Motorika – hrubá motorika

- Po práci v lavicích se děti rozhýbou napodobením pohybu jednotlivých zvířat (skáčeme jako žába, protahujeme se jako kočka, skáčeme jako klokan, kokrháme jako kohout, klapeme jako čáp, létáme jako pták, chodíme chůzí medvěda, natahujeme krk jako žirafa, drbeme se jako opice apod.).

Zrakové vnímání

- Zraková analýza a syntéza, skládání obrázku ze 4 částí

Zrakové vnímání

- Zraková analýza a syntéza, skládání obrázku z více částí

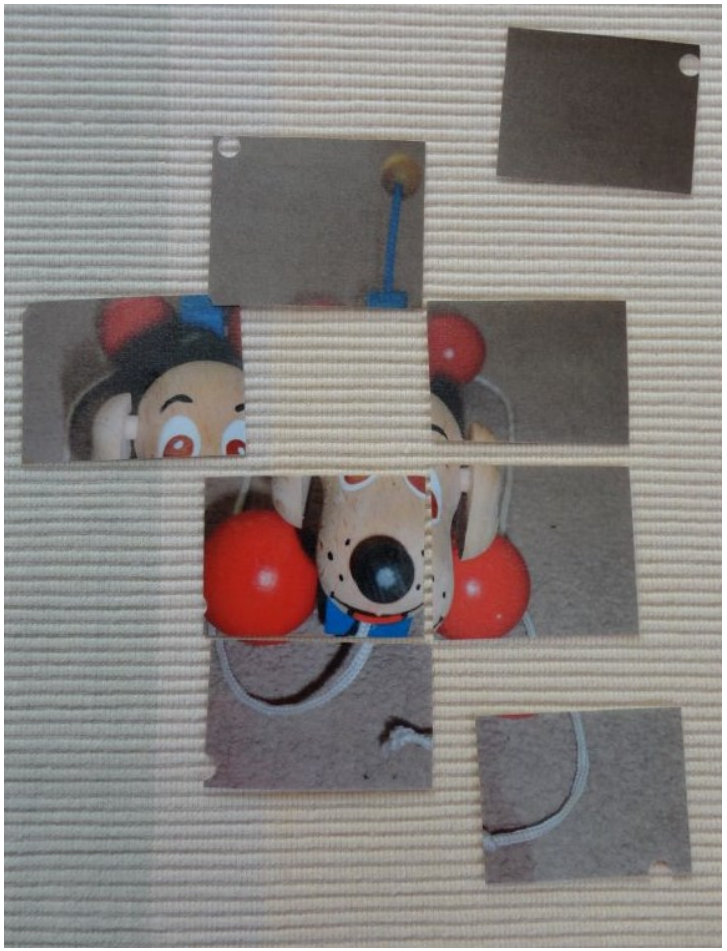

Zrakové vnímání – zraková analýza a syntéza

- Obměna – obrázek s otvory

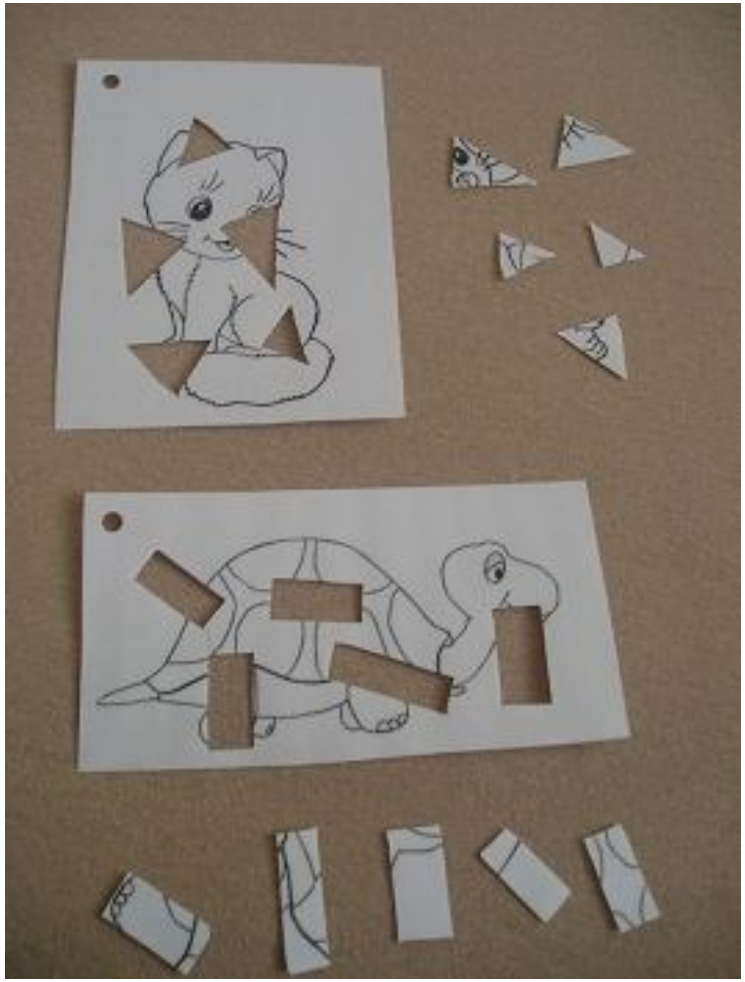

ZVÍŘATA – 2. část
Sluchové vnímání – sluchová paměť

- Každé dítě si přinese do školky zvíře, které představí ostatním.
- Děti sedí v kruhu s oblíbeným zvířetem za zády, posílají si míč.
- Mají za úkol si vzpomenout, jaké zvíře má za zády to dítě, u kterého se zastaví míč.
- Kontrolu dítě provede vyndáním zvířete z oblasti zad.
- V druhé části aktivity jsou zvířata opět za zády dětí a po kruhu si každé dítě snaží vzpomenout na zvíře ostatních dětí – pokud neví, je mu napovězeno ukázáním zvířete. (Aktivita na způsob ovocného kompotu.)

Řeč – lexikálně sémantická rovina - slovní zásoba, předmatematické představy - třídění

- Děti zůstávají se zvířaty v kruhu a snaží se je společně s učitelem roztřídit na zvířata žijící ve volné přírodě, v domácnosti nebo u lidských obydlí, v ZOO.
- Dále třídí zvířata podle počtu nohou.
- Taktéž mohou mluvit o tom, co které zvíře dělá.

Sluchové vnímání – sluchová analýza a syntéza – vyvozování hlásky na počátku slova

- Pro protažení využije učitel zvířata tak, že je rozmístí po místnosti.
- Děti hledají zvířata začínající konkrétní hláskou, např.: *"Hledáme zvířata začínající hláskou O."*
- Tato aktivita předpokládá, že děti se již vyvozování hlásky na začátku slova věnovaly.
- Aktivitu lze ztížit vyhledáváním hlásky na konci či uprostřed slova.
- Obměna: Děti představují spící kočku (v sedě nebo v leže odpočívají se zavřenýma očima), probudí se pouze tehdy, začíná-li slovo, které učitel předříkává, na smluvenou hlásku. (Např. hláska L – labuť, kočka, pes, lev, koza, slon, laň apod.)

Motorika

- Grafomotorika – uvolňovací grafomotorické cviky - jednotažka

  (Zdroj: Bednářová 2009, Jedním tahem, s. 41)

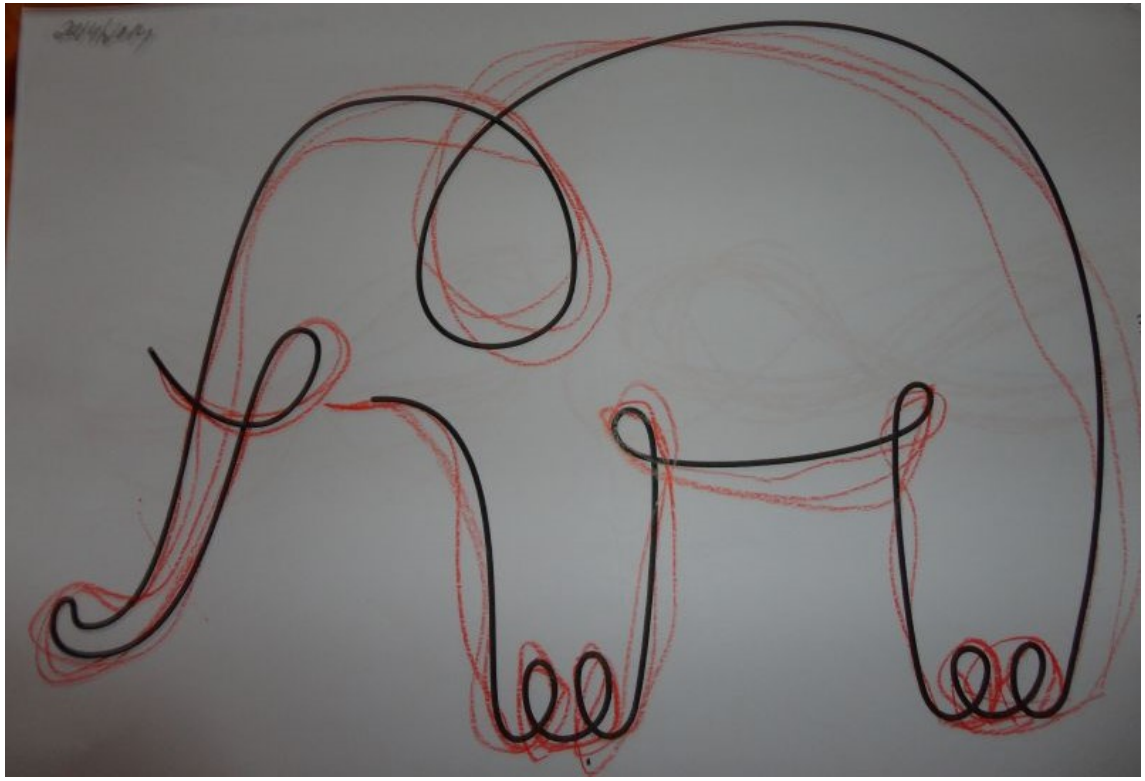

Motorika

- Obměna

  (Zdroj: Bednářová 2009, Jedním tahem, s. 53)

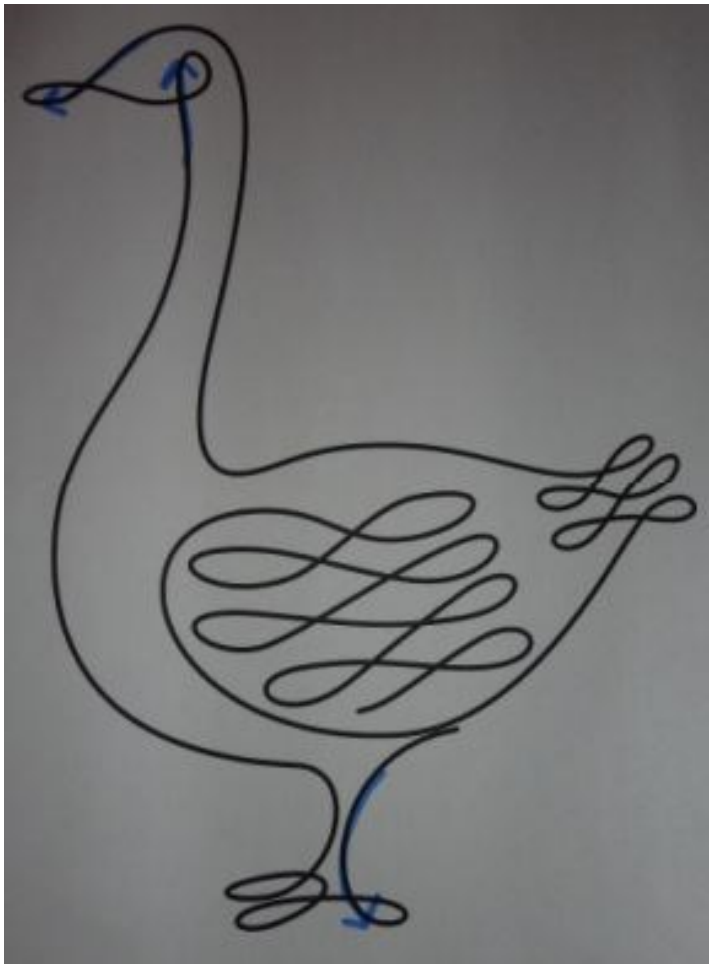

Motorika

- Grafomotorika – grafomotorické prvky - sprirála

(Zdroj: Bednářová, 1998.: Kreslení před psaním - s. 7)

Motorika

- Obměna - vlnovka

  (Zdroj: Bednářová, 1998.: Kreslení před psaním - s. 6)

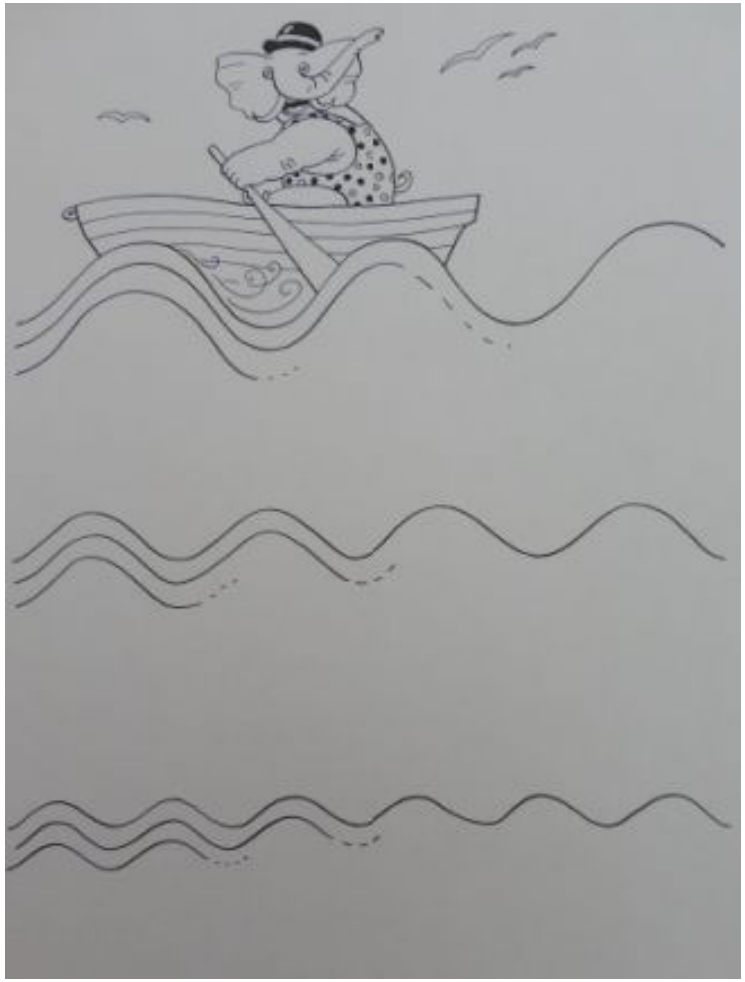

Zrakové vnímání

- Zrakové rozlišování

  (Zdroj: Bednářová 2010,
  Zrakové vnímání, s. 7)

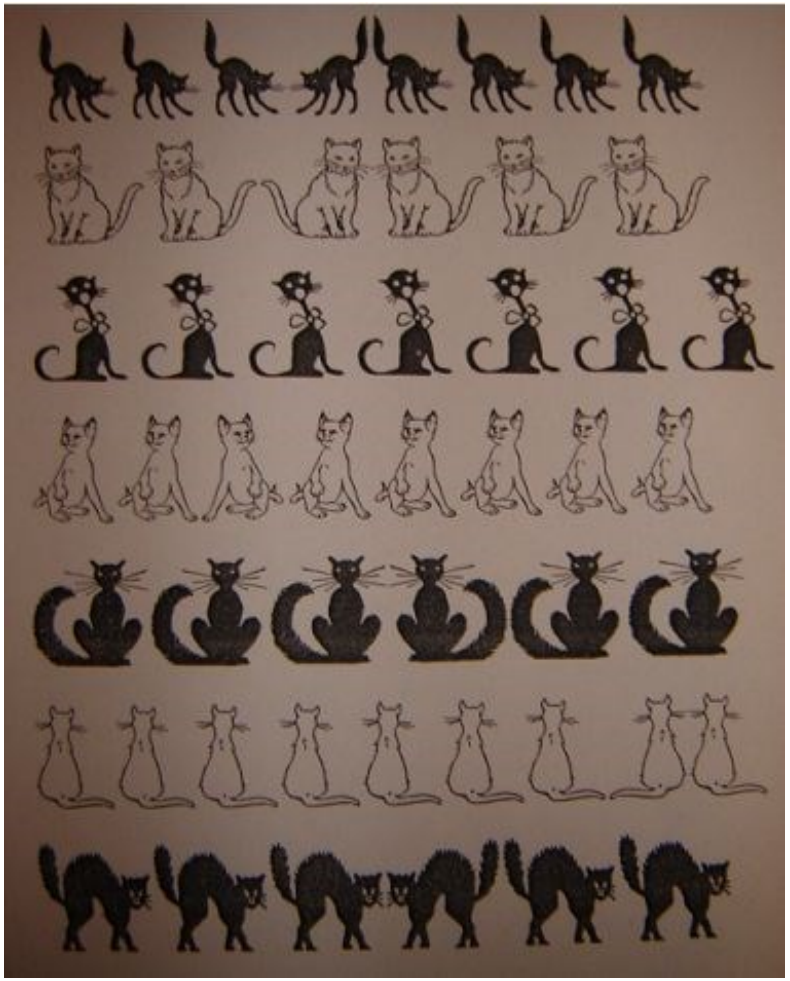

Zrakové vnímání – zrakové rozlišování

- Obměna

  (Zdroj: Bednářová 2010,

  Zrakové vnímání, s. 32)

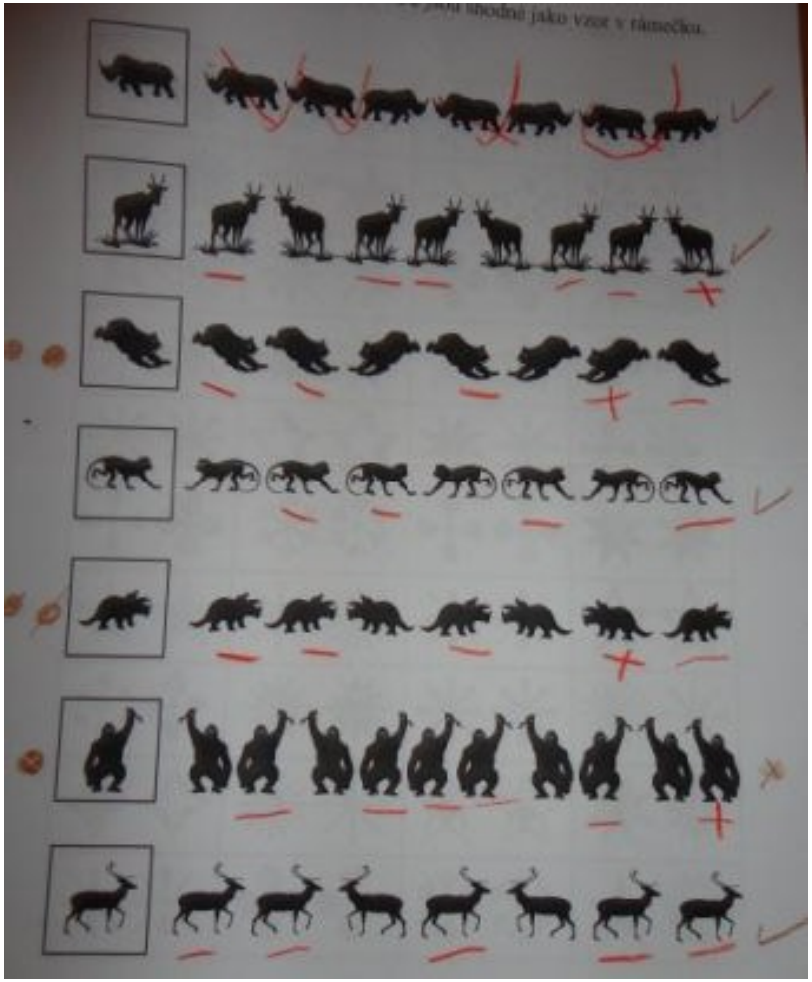

Zrakové vnímání – zrakové rozlišování

- Obměna – obrázkové loto

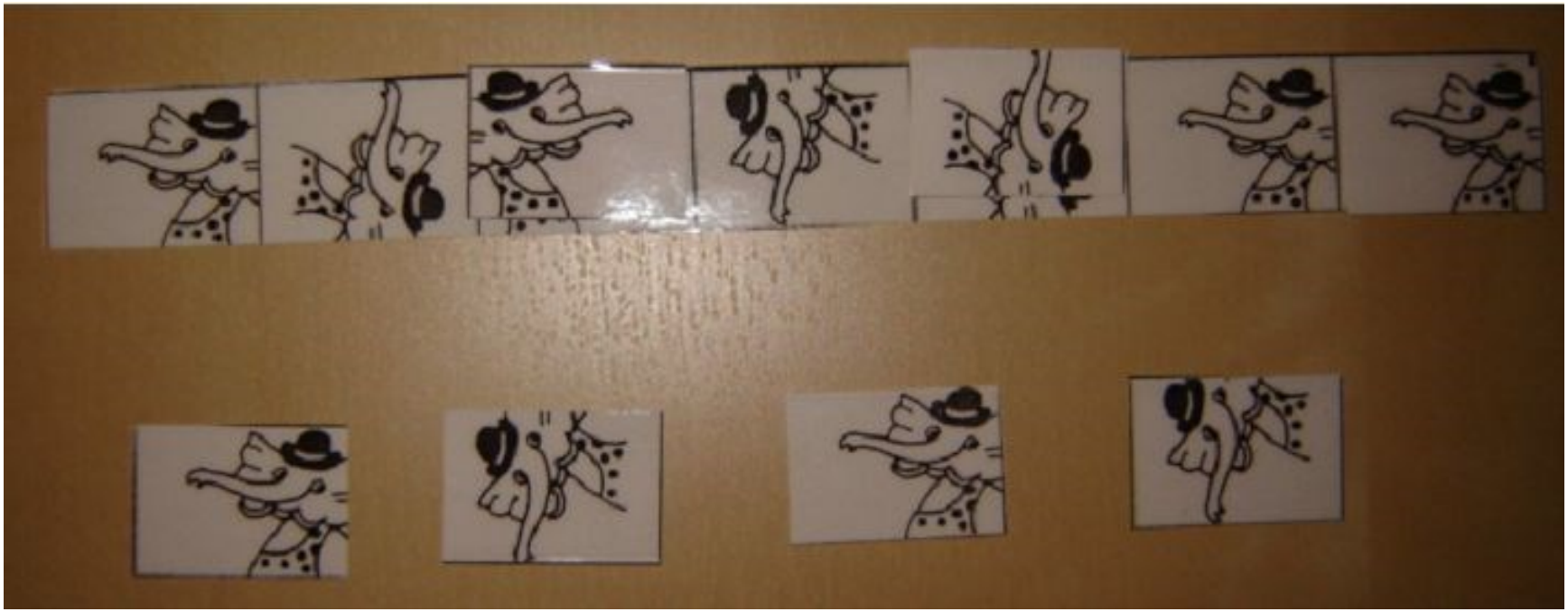

Zrakové vnímání – zrakové rozlišování

- Obměna – obrázkové loto

Předmatematické představy – třídění vlastním pohybem

- Děti mají na břiše nalepený obrázek zvířete.
- Zvířata se bezeslovně hledají a tvoří shluky, skupiny.
- V místnosti poté můžeme vidět např. 5 lvů, 2 kočky, 1 psa, 3 žáby apod. Můžeme porovnávat, ve které skupině je méně/více/stejně zvířat.
- Aktivitu lze obměnit tak, že děti vydávají zvuky zastupujícího zvířete. Hledají se tedy opět lvi, kočky, psi, žáby pouze zvířecí řečí. Zvuky = řeč zvířat, které budou ve hře, můžeme předem předvést, abychom si poté v roli zvířat lépe rozuměli.

Zrakové vnímání a předmatematické představy

- ZV – zrakové rozlišování
- PP – třídění, porovnávání

Zrakové vnímání a předmatematické představy

- ZV – zrakové rozlišování
- PP – uspořádání, řazení prvků

Zrakové vnímání a předmatematické představy

- Obměna – PL

  (Zdroj: Bednářová 1998,

  Kreslení před psaním, s. 23)

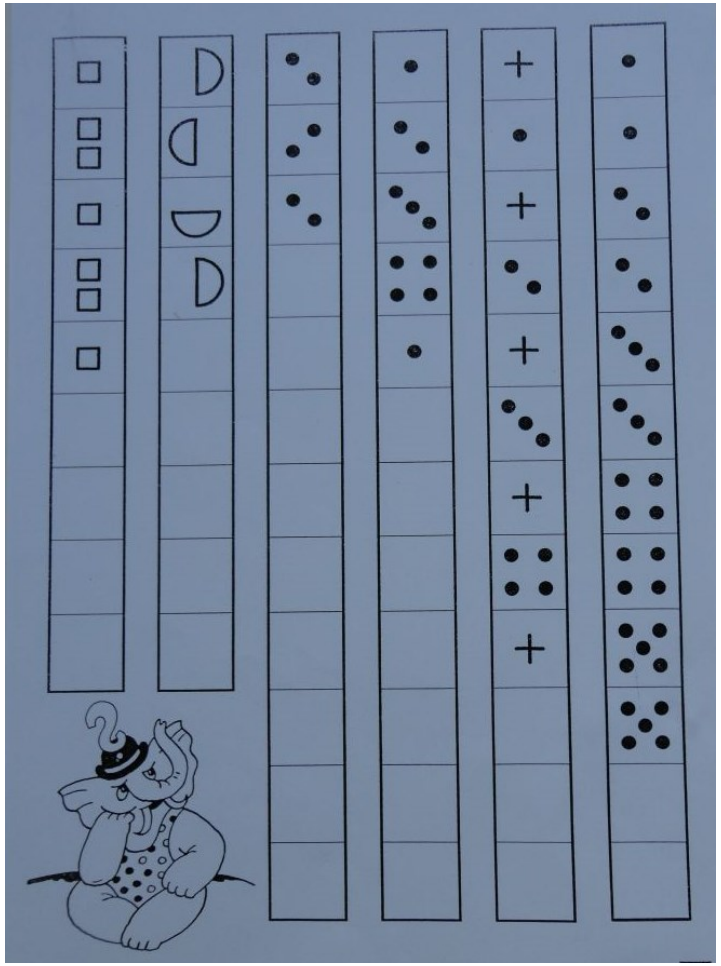

Zrakové vnímání

- Zraková paměť - pexeso

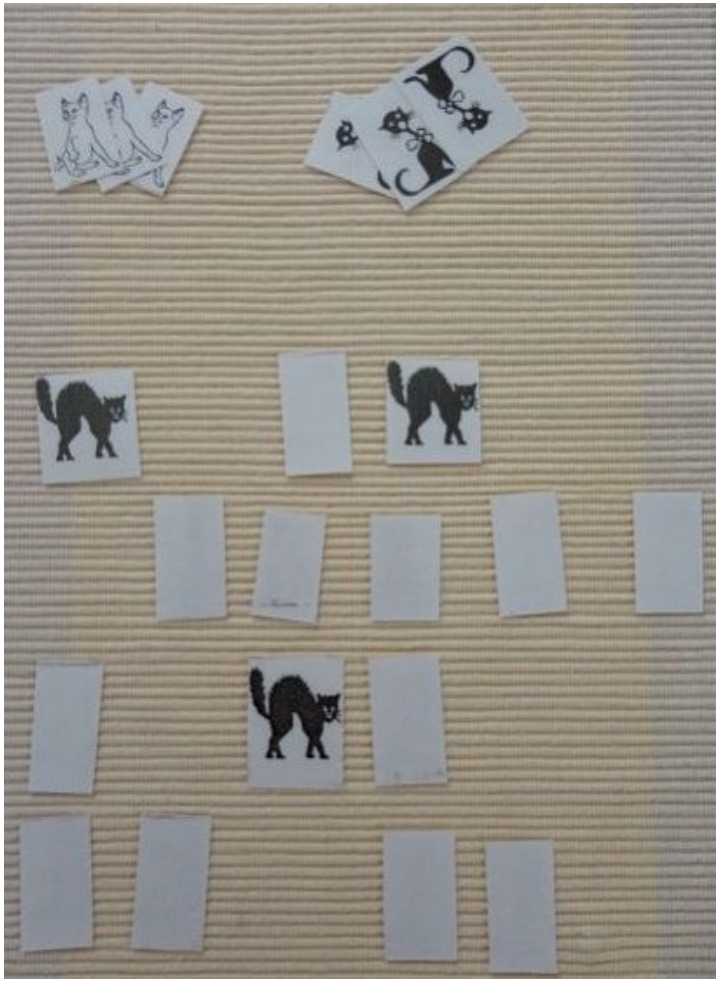

Zrakové vnímání

- Obměna – pexeso – odstíny barev

Orientace v prostoru

- Pojmy nahoře/dole

  (Zdroj: Bednářová 2004, Předčíselné představy, s. 14)

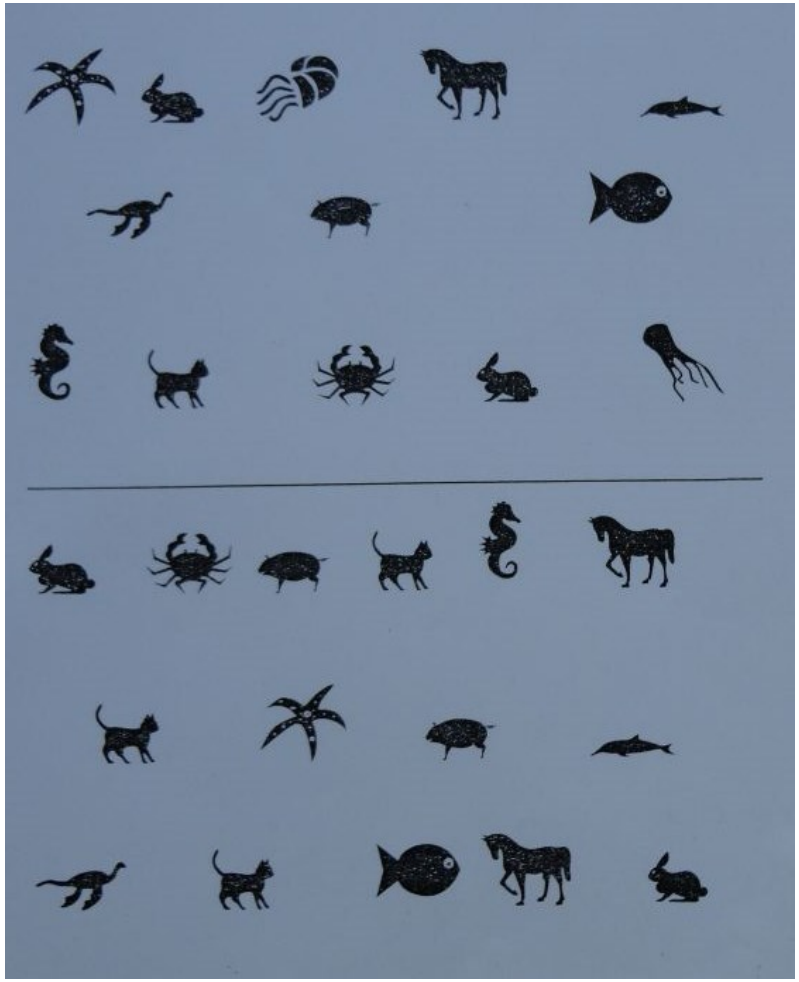

Orientace v prostoru

- Pojmy vpravo nahoře, vlevo dole

  (Zdroj: Bednářová 2004, Předčíselné představy, s. 16)

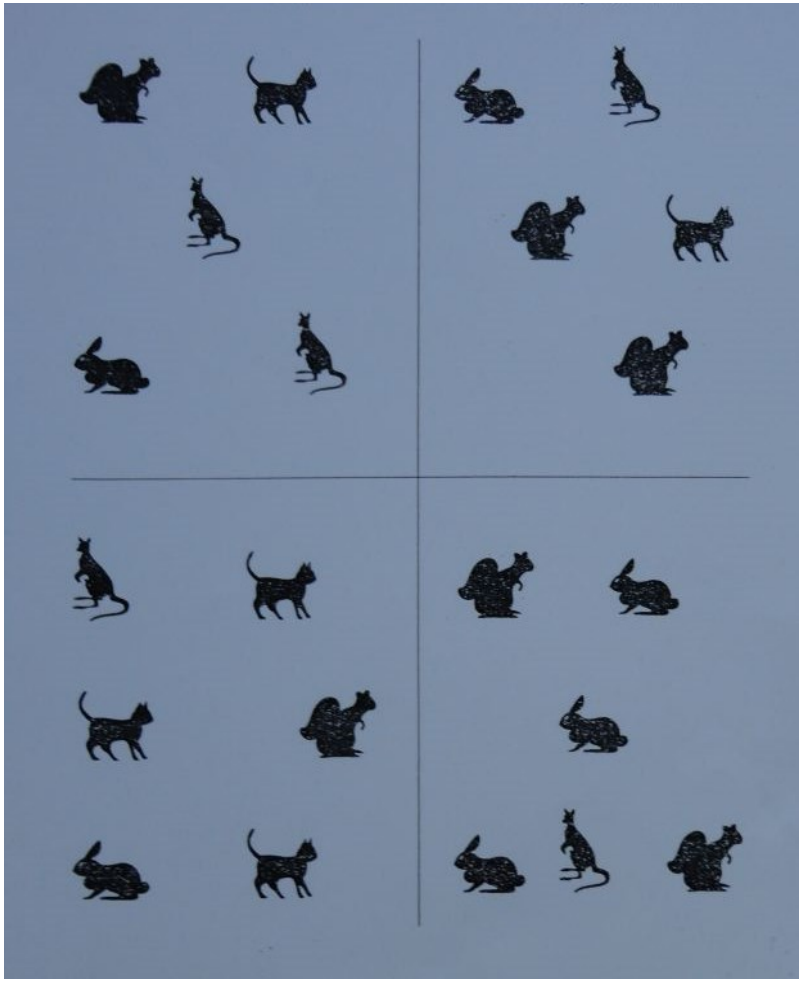

Použitá a doporučená literatura

- SYNEK, F.: *Říkáme si s dětmi*. Praha: ArchArt, 2004. ISBN 80-86638-04-9.
- BEDNÁŘOVÁ, J.: *Kreslení před psaním.* Brno: Pedagogicko-psychologická poradna, 1998.
- BEDNÁŘOVÁ, J.; ŠMARDOVÁ, V.: *Školní zralost.* Brno: Computer Press, 2010. ISBN 978-80-251-2569-4.
- BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDOVÁ, V.: *Diagnostika dítěte předškolního věku.* Brno: Computer Press, 2008. ISBN 978-80-251-1829-0.
- BEDNÁŘOVÁ, J.: *Předčíselné představy.* Brno: Pedagogicko-psychologická poradna, 2004.
- BEDNÁŘOVÁ, J.: *Sluchové vnímání.* PPP, Brno. 2008.

Použitá a doporučená literatura

- BEDNÁŘOVÁ, J.*: Zrakové vnímání: Optická diferenciace.* Praha : DYS-centrum Praha, 2010. ISBN 978-80-904494-2-8.
- REZKOVÁ, V.; TUMPACHOVÁ, L.: *Škola před školou.* Praha: Pražská pedagogicko-psychologická poradna, 2004. ISBN 80-239-4082-1.
- REZKOVÁ, V.; TUMPACHOVÁ, L.: *Škola před školou II.* Praha: Pražská pedagogicko-psychologická poradna, 2004. ISBN 80-239-4083-X.
- BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDA, R: *Jedním tahem – uvolňovací grafomotorické cviky.* Praha: DYS-centrum Praha, 2009.
- JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ,H.: *Smyslové vnímání.* Nakladatelství D+H, Praha 2003

Použitá a doporučená literatura

- BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDOVÁ, V.: *Rozvoj grafomotoriky*. Computer press, Brno 2006. ISBN 80-251-0977-1.
- STARÁ, E., STARÝ, M.: *Žvanda a Melivo – cvičení na rozvoj slovní zásoby*. Knižní klub, Praha 2013. ISBN 978-80-242-3888-3.

Anketa č. 4: Jak často máte možnost zúčastnit se semináře nebo webináře na téma práce s předškoláky?

1. pravidelně každý rok
2. zřídkakdy
3. poprvé
4. jiné – jaké?

Rádi se dozvíte více?

webináře - www.eduwork.cz

11.9. 2014 – ***Jak rozvíjet řeč u předškoláků?***.

9.10. 2014 – ***Jak rozvíjet orientaci u předškoláků?***.

6.11. 2014 – ***Jak rozvíjet sluchové vnímání u předškoláků?***.

semináře (10:00 – 15:00, Praha)

www.eduwork.cz

27. 11. 2014 – ***Jak rozvíjet zrakové a sluchové vnímání, řeč od předškolního věku?***

Děkuji za pozornost

Mgr. Petra Pšeničková, DiS., speciální pedagog

- e-mail: psenickova.petra@centrum.cz
- **Odborná pedagogická poradna – poradenství pro rodiče, žáky a pedagogy** ***(osobní i e-mailové konzultace)***
- RC Slunečnice Beroun, Bezručova 928, Komunitní centrum, 2.p
- www.rcslunecnice.cz